Небо належить нам
Люк Оллнатт

Роб – успішний комп’ютерник. Він має все: гарну роботу і затишний будиночок у Лондоні, добре заробляє, його кохана дружина Анна – красуня та просто найкраща жінка у світі. Ідеальне подружжя. Для повного щастя їм не вистачає тільки дитини. І небеса почули іхні молитви. У Роба й Анни народжується малюк Джек, крихітне диво, дорожче за статки та кар’еру. Чоловік не тямить себе від щастя, йому хочеться літати. Здається, що тепер він тримає в руках небо. Але раптом воно падає… Чи стане Робу сил втримати його на своіх плечах та знов повірити у свое життеве призначення?..

Люк Оллнатт

Небо належить нам

Luke Allnutt

We Own The Sky

© Luke Allnutt, 2018

© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2018

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художне оформлення, 2018

Присвячується Маркеті, Томмі та Денні

Частина I

1

До того як пішла, вона нестримно читала. На улюбленому стільці з твердою спинкою; у ліжку, спершись на купу подушок. Книжкам бракувало місця на столику біля ліжка, і вони потроху нагромаджувались на підлозі. Вона

надавала перевагу іноземним детективам і бігла по іхніх сторінках із застиглим виразом обличчя, суворо підібгавши губи, навіть не поворухнувшись.

Іноді я прокидався серед ночі, а лампа й досі горіла: Анна, її зосереджений обрис, сидить рівно, саме так, як її завжди вчили. Не помічала, що я не сплю, навіть коли я повертався до неї, і все пильно вдивлялась у книжку, гортаючи сторінки, ніби зубрила перед іспитом.

Спочатку це були звичайні скандинавські детективи Геннінга Манкелла і Стіга Ларссона, а потім пішли німецькі романи в стилі нуар 1940-х років, серія таїландських книжок 1960-х про детективні пригоди на острові Пхукет. Спочатку обкладинки видавалися знайомими – легко впізнаний шрифт і дизайн, як у більшості видавців, – проте з часом вони ставали більш таємничими, з іноземними друкарськими формами та різноманітними палітурками.

А потім одного дня вона пішла. Не знаю, де зараз ті книжки. Я шукав, чи, бува, котрась із них крадькома не потрапила на моі полиці, проте жодної не знайшов. Гадаю, вона забрала всі з собою, спакувавши в кольоровий мішок для сміття.

Дні після її зникнення як у тумані. Провали в пам’яті від анестезії. Завішені штори й горілка. Нестерпна тиша, як коли стихає пташиний спів перед затемненням. Пам’ятаю, як сидів у вітальні, зосереджено дивився на кришталеві склянки й розмірковував над тим, чарки з горілкою стоять вертикально чи горизонтально.

По будинку блукав протяг. Дув із-під дверей, проривався крізь щілини в стінах. Здається, я знав, звідки він дме, та не міг туди піти. Не міг піднятись нагору. Бо цей будинок нам більше не належав. Ці кімнати не існували, ніби якісь таємничі дорослі оголосили, що вхід до них заборонено. Тому я просто сидів унизу, у тому старому мертвому будинку, де холодний вітер обпікав шию. Вони пішли, і тиша знову заполонила все довкола.

Вона, напевне, втішалася б, якби побачила мене зараз – забитого в тьмяний куток невеличкого брудного бару: я, мерехтіння телевізора, якийсь хлопець удає з себе глухого й намагається продати диснеівські брелоки для ключів, що відблискують у темряві. У вхідних дверях бару дірка, ніби хтось намагався їх вибити ногою, і крізь прозорий пластик я спостерігаю за дітьми, які вештаються по паркінгу, димлять і виробляють усілякі трюки на старому велосипеді.

«Я ж казала тобі», – звісно, вона не мовить цього вголос – не дозволить гідність, проте на обличчі буде написано все; злегка підняті брови, за якими ховається посмішка.

Анна завжди вважала мене неотесою, який так і не зміг позбутися свого простого походження. Пам’ятаю, сказав їй, що батько засідав суботніми вечорами в букмекерській конторі. Чемне здивування, за яким ховалася посмішка. Бо в її сім’ї ніхто навіть до пивної не заходив. «Навіть на Різдво?» – якось запитав я. «Ні», – відказала вона. Вони могли випити

скляночку хересу після обіду, і край. Натомість ходили дзвонити в церковні дзвони.

Стояла темрява, проте я не пам’ятав, коли зайшло сонце. Надворі заревів двигун, і світло фар розрізало приміщення, як тюремний прожектор. Я повернувся до барної стійки й замовив ще келих пива. Якісь голови обернулись до мене, проте я не дивлюсь ім у вічі, уникаю пильних поглядів, загадкових кивків головою.

Огрядний рибалка вмостився на табуреті обличчям до дверей і розповідає расистський анекдот про жінку, інтрижку й вищипування единої лобкової волосини. Пам’ятаю, почув його якось після школи в провулку східної частини Лондона, там, де люди викидали порножурнали й пусті бляшанки коли. Завсідники сміялися з кінцівки, офіціантка не мовила ні слова, розвернулась і пішла геть. Позаду неї на стіні висять три фотографії оголених жінок та рамка з газетами за наступний день після 11 вересня.

– Чотири фунти десять, любий, – мовила офіціантка й поставила кухоль. Руки трусились, я рився в гаманці, розсипаючи монети по барній стійці.

– Пробач, – сказав їй. – Змерзли руки.

– Розумію, – відказує вона, – тут холодно. Давай-но я спробую. – Вона бере купюри, а потім, ніби я немічний старий, відлічує решту з моєї долоні.

– Ось так, – промовляє. – Чотири фунти десять.

– Спасибі, – дещо присоромлено дякую їй, вона усміхається. У неї добре обличчя – велика рідкість у таких місцях, як оце.

Поки дівчина нахилилась, аби витягти посуд із посудомийки, я роблю великий ковток горілки з фляги. Це простіше, ніж щоразу замовляти чарку з кожним келихом. Останне зразу ставить на тебе тавро, і за тобою починають слідкувати.

Повертаюсь до столика й помічаю дівчину у віддаленій частині барної стійки. Раніше вона сиділа з одним із чоловіків, друзів рибалки, проте його тут більше немає – зі свистом поїхав геть на своїй тюнінгованій автівці. Дівчина має такий вигляд, ніби зібралася на гульки: коротка спідниця, невеличкий блискучий топ, густі темні вії.

Поглянув на офіціантку, переконався, що вона не бачить, хильнув ще. Тепер відчуваю це знайоме гудіння, це сумне невеличке блаженство. Дивлюсь на дівчину біля бару. Зараз п’е шоти, кричить на офіціантку, котра, як мені здається, її товаришка. Сміючись, вона ледь не падає з табурета, але таки переводить подих і втримує рівновагу.

Я незабаром підійду до неї. Ще пару келихів.

Гортаю Facebook, примружуюсь, аби розгледіти екран. Мій профіль пустий, без фото, лише силует чоловіка. Я ніколи не лайкав, не коментував і не вітав нікого з днем народження, проте щодня туди заходив, гортав,

оцінював, гортав, оцінював. Мене пробирає до самих кісток від невеличких віконець у життя людей, які лишились у минулому, з іхніми світанками й заходами сонця, прогулянками на велосипедах по півночі Шотландії, нескінченним потоком інстаграмних локшин Pad Thai і тостів з авокадо на додачу до блаженного самовдоволення від суші.

Глибоко вдихаю, роблю ще один ковток пива та горілки. Мені шкода іх. Усіх цих лицемірів з іхніми триколорами та веселками, які міняють світлини профілю відповідно до нагальних проблем сьогодення (біженці, найостанніші жертви терористичних атак у Богом забутих місцях). Усі ці хештеги та щирі пости про «пожертви», бо колись вони брали участь у будівництві школи в Африці у свої роки перед вступом до університету або ж цілували сліпучими вустами темні руки жебрака.

Я вмощуюсь за столом, аби краще бачити дівчину біля шинквaса. Вона замовила ще одну склянку і сміється, аж заходиться, споглядаючи відео на телефоні, тицяе в нього пальцем, намагаючись привернути увагу офіціантки.

Знову гортаю телефон. Іноді я примушую себе дивитись на чужих дітей. Це як бажання розколупати свіжу кірку на рані, аж доки через неі проступить кров. Кругленькі животи щойно народжених; беззубі першокласники з ранцями та завеликими шкільними піджаками; а потім канікули на морі, обнесений ровом замок із піску, морозиво, яке вони впустили на пісок. Вишикувані на килимку великі та маленькі черевики.

А потім мами. Ці мами у Facebook. Вони говорять так, ніби винайшли саме материнство, ніби винайшли матку, розповідаючи одна одній, що вони повна протилежність своіх матерів, бо іли кіноа й заплітали африканські косички, мали свою дошку на Pinterest з усілякими творчими ідеями, аби приборкати непокірних дітлахів у віці до п’яти.

Повертаюсь до стійки, стаю ближче до п’яноі дівчини. Отримавши необхідну дозу алкоголю, я почуваюся набагато краще, руки вже не тремтять. Усміхаюся, вона уважно мене оглядае з голови до п’ят, похитуючись на табуреті.

– Не хочеш чогось випити? – мовлю ій привітно, ніби ми вже знайомі.

У іі затуманених очах спалахнув подив. Дівчина змусила себе випрямитись і тепер уже не спиралася на стійку.

– Ром із колою, – відповіла вона мені. До неі знову повернулася розв’язність; відвернувшись від мене, вона починае стукати пальцями по бару.

Поки замовляю напоі, вона вдае, що перевіряе щось у телефоні. Мені видно екран – навмання гортае застосунки та повідомлення.

– Я Роб, до речі, – кажу ій.

– Чарлі, – відказуе вона. – Проте всі мене кличуть Чарльз.

– Тутешня? – запитую.

– Народилась і виросла в Кемборні, – повертається до мене. – Але зараз із сестрою мешкаємо тут. – Її очі схожі на язик ящірки, яким вона намагається мене вжалити, думаючи, що я не помічаю. – Ти, мабуть, ніколи й не чув про Кемборн?

– Шахти, правильно?

– Саме так. Радше залишки. Батько працював у шахті, доки її не закрили. – Вона розповідає, і я помічаю характерний акцент. Спадна інтонація, м'яка вимова гортанного «р».

– А ти?

– Лондон.

– Лондон. Прекрасно.

– Ти знаєш Лондон?

– Була там один чи два рази, – промовляє вона і знову відводить погляд в інший бік бару, глибоко затягується.

Вона молодша, ніж мені здавалося, близько двадцяти п'яти. Мідне волосся, ще дитячі риси обличчя. У ній ховається щось божевільне, щось, чого я не можу розгледіти, воно десь затаїлося за алкоголем та розмазаною косметикою навколо очей. Тут, у «Контрабандистах» їй не місце, здається, вона втекла з весілля і врешті-решт опинилась у цьому барі.

– Тут у відпустці?

– Типу того.

– Подобається Тінтагель? – запитує вона.

– Я тільки сьогодні приїхав. Піду до замку завтра. Зупинився в готелі поруч.

– Значить, тут уперше?

– Так.

Це брехня, бо я не можу розповісти їй, що ми вже були тут раніше. Нас троє в кінці дощового літа – закутані від вітру, у дощовиках на шорти. Пам'ятаю, як Джек гасав по траві біля стоянки і який наляканий вигляд мала Анна. «Тримайся за руку, Джеку, тримайся за руку», – аби він не підійшов занадто близько до краю. Пам'ятаю, як ми піднімалися крутою звивистою стежкою до верху обриву, а тоді погода раптово змінилась, майже як у біблійних історіях: дощ ущух, хмари розвіялись, і з'явилася веселка. «Веселка, веселка!» – кричав Джек, перестрибуючи з ноги на ногу, листя танцювало довкола нього, як вогники. А потім, ніби хтось до нього доторкнувся чи щось прошепотів на вухо, він стояв непорушно і вдивлявся в

смужку світла, що пронизувала хмари, поки веселка танула серед блакиті неба.

– Усе гаразд?

– Що? Так, добре, – відповів, відсьорбуючи з кухля.

– Ти десь літав.

– Вибач.

Вона нічого не відповідає і п’є ром із колою. Відпивши половину, трясе льодом по склянці.

– Тінтагель нічого так, – каже вона. – Я працюю в місцевій сувенірній крамниці. А тут працює моя подружка. – Вона показує на офіціантку, дівчину з добрим обличчям.

– Непогане місце.

– Згодна. Тут веселіше на вихідних, а по вівторках ще й караоке.

– Співаєш?

– Якось одного разу, і після того зась, – пирхає.

– Шкода, хотів би я на це поглянути, – кажу всміхаючись, не зводячи погляду з її очей. Вона сміється у відповідь, потім сором’язливо дивиться вбік.

– Повторимо? – запитую. – Я буду ще.

– А звідси більше пити не будеш? – протягує руку і плескає по кишені піджака, намацує фляжку.

Мене дратує, що вона бачила, і поки думаю, що відповісти, вона ніжно торкає мене за руку.

– Хитрун із тебе ніякий, – дивиться на годинник, потім розуміє, що не наділа його, і перевіряє час на телефоні.

– Гаразд. Останній, – хихоче собі під ніс, намагаючись злізти з табурета у вузькій спідниці. Дивлюсь, як вона йде до вбиральні (про це вона мені скорботно повідомляє), і бачу, як виділяється білизна під її спідницею, слід табурета на стегнах.

Коли повертається, від неї пахне парфумами. Поправила косметику і зав’язала волосся назад. Ми замовляємо шоти, говоримо і п’ємо, разом потягуємо з фляжки, потім вона показує мені відеоролики про собак з YouTube, бо її сім’я розводить риджбеків, далі бійки, записи з вуличних камер відеоспостереження, де людей б’ють до непритомності, бо один з її хлопців з Кемборна був кікбоксером, але зараз у тюрмі через збройний напад.

Потім я підводжу погляд, і все довкола розпливається: заіло музику в програвачі, увімкнене світло, гучне виття пилососа. Починаю розмірковувати, може, я заснув чи втратив свідомість, проте Чарлі досі біля мене, бачу, п'емо горілку з «Ред Буллом». Дивлюся на неі, а вона всміхається вологими, п'яними очима і знову регоче, тицяючи в подружку, офіціантку, яка зиркае на неі і штовхае пилосос по килиму.

А потім ми виходимо, розігравши невеличку виставу, де вона каже, що ій треба йти додому, бредемо, тримаючись за руки, уздовж безлюдноі центральноі вулиці, хихочемо та втихомирюемо одне одного, опиняемось на сходах, що ведуть до невеличкоі квартири над сувенірною крамницею, де працює Чарлі. У кінці сходів вона дивиться на мене, іі губи нагадують форму серця, мене охоплює п'яна хіть, і я притискаю іі ближче до себе, ми починаемо цілуватись, моя рука залазить до неі під спідницю.

Кінчивши, лежимо на іі невеликому односпальному матраці на підлозі, не дивлячись одне одному в очі, сховавши голови в шиі одне одного. Після обіймів, що за тривалістю можна було би вважати прийнятними, я йду коридором до ванноі кімнати. Намагаюся намацати вимикач, але опиняюся не у ванній, а в дитячій. На противагу необлаштованій кімнаті Чарлі, вона радше нагадуе виставкову залу. Світильник у формі літака, точно такий, як і малюнок на стіні. Охайно складені набиті іграшками коробки. Стіл із кольоровими олівцями та стосами паперу. Прикріплені до дошки грамоти й нагороди, здобуті у футболі, дзюдо та за значні здобутки в навчанні.

Біля ліжка стоіть нічник, не можу стримати себе, аби його не ввімкнути. Дивлюся, як він кидае блідо-блакитні місяці та зірки на стелю. Підходжу ближче до вікна, вдихаю ледь чутний аромат кондиціонеру для одягу та дитячого шампуню. У кутку помічаю маленький жовтий ліхтарик, точнісінько такий, як колись був у Джека. Беру його в руки – міцний пластик, надійна гума, великі кнопки для малих незграбних пальців.

– Агов, – каже Чарлі, від іі слів я здригаюсь і підстрибую. Вони звучать майже як питання.

– Пробач, – бурмочу у відповідь. Раптово відчуваю себе надто тверезим, руки починають тремтіти. – Я шукав ванну кімнату.

Чарлі дивиться на моі руки, які й досі тримають ліхтарик.

– Мій хлопчик, – промовляе вона, і на іі обличчі танцює місяць із нічника, – він сьогодні лишився з сестрою, тому я пішла в загул. – Вона поправляе папір та олівці, розташовуючи іх симетрично до краю столу. – Тільки закінчили ремонт, – додае і засовуе щось у шухлядку тумби біля ліжка. – Довелось продати чимало своіх речей, аби за все заплатити, але виглядае гарно, правда?

– Це чудово, – бо так воно і е. Вона всміхається, і якусь мить ми так і стоімо, спостерігаючи за танком планет та зірок по кімнаті.

Знаю, Чарлі хоче мене про щось запитати: чи е в мене діти, чи я люблю дітлахів, – але я не хочу відповідати, тому цілую іі і знов відчуваю

присмак горілки й цигарок. Думаю, ій незручно мене цілувати тут, у кімнаті сина, вона вивертається, забирає ліхтарик і кладе його на полицю. Вимикає нічник і веде мене до дверей.

Опинившись знову на односпальному матраці, вона злегка цілує мене в шию, як цілують перед сном, повертається на інший бік і засинає, не сказавши ні слова. У кімнаті прохолодно, а вона лежить із оголеною спиною. Я вкриваю іі ковдрою, і це нагадує мені Джека. Затишно, як у гніздечку. Допиваю з фляжки і лежу без сну в тьмяному жовтому світлі, слухаючи іі дихання.

2

Стояв холодний сонячний ранок. Лишивши позаду стоянку, я прямував повз сувенірну крамничку «Чарівник Мерлін» та рекламні щити з екскурсіями «Слідами Короля Артура» й «Отримай дві чашки чаю за ціною одніеі». З обладнанням за спиною спустився в улоговину і пішов скелястою доріжкою, що сполучала з островом. Праворуч тягнувся килим трави, весь у кролячих норах та де-не-де клаптиках піску, що вів униз, до краю обриву.

Так і не заснув у Чарлі. Коли йшов, вона поворухнулась. Навіть уявляю собі: глянула одним оком, лежить і вдає, ніби спить, чекаючи, поки клацне замок. Готель був за кілька будинків. Якось дивно було спати в готелі, бо жив я неподалік, проте мені хотілось пити і не думати, як потім доіхати додому на машині.

Видираюсь кам’янистою доріжкою. Голова тріщить, у роті досі присмак енергетику. Рухаюсь повільно, підйом стає більш різким, вилажу крутими дерев’яними сходами до руін. Сумка з фотоапаратом обтяжує мені плечі. Ближче до краю відчуваю бризки морськоі води й зупиняюсь, аби перепочити, дивлюсь на набігання хвилі. Вона швидко несеться і безжально змітає замки з піску й водоростів, винесених на берег попередньою хвилею.

Я піднімаюсь далі вгору пагорбом, де колись розташовувався оглядовий майданчик. Тут нема туристів, тільки вітер та крики чайок. Знаходжу рівну поверхню, кладу дерев’яну дошку, фіксую триногу, додаючи ій ваги, аби раптом вона не змістилась. Перевіряю лінзи, прикріплюю фотоапарат, ще раз перевіряю, чи нічого не заважае йому обертатись.

Умови ідеальні. Море, пісок і трава настільки яскраві, що аж не віриться. У ранкових променях вони схожі на кольори дитячоі веселки. Стоячи спиною до моря, я дивлюся на природний вигин пагорбів, плавний спуск у долину до старенького містечка. Надзвичайно загадкове місце. Саме тут можна дотягтися та провести рукою по землі, відчути кожну горбинку та зубчик, ніби читаеш шрифтом Брайля.

Вітер посилюеться, і я знаю: час починати. Роблю перші кадри панорами, спрямувавши об’ектив на північний схід, де розташований мис. Потім повільно обертаю головку штатива, зупиняючись на однаковій відстані, аби зробити наступний кадр, аж доки отримаю повну 360-градусну панораму.

Вщухае тихе дзижчання фотоапарата, перевіряю знімки на екрані, аби впевнитись, що всі кадри збереглись, спаковую обладнання і йду назад до стоянки.

До будинку іхати близько години вздовж узбережжя. Прямую безлюдними вулицями селища. Віконниці крамниці на розі й досі зачинені – мертвий сезон. Минаю церкву і іду далі звивистою дорогою через піщані дюни, повз інформаційний центр організації охорони пам'яток історії та культури і опиняюсь на грунтовій дорозі, що веде до краю обриву та будинку.

Мене вабила не лише відлюдність будинку, а й саме розташування. Цілковито відданий на ласку стихії, він височів на самісінькій скелі по інший бік затоки Сент-Ів. Навкруги жодної іншої будівлі. Тут нема ніякого укриття, ані долини, аби хоч якось угамувати люті вітри з Атлантичного океану. Коли дощ б'є по шибках, а вітер з моря не вщухає, будинок здригається, і здається: ще мить, і він розвалиться на шматки й полетить у море.

Щойно переступивши поріг, я наливаю собі повну склянку горілки. Піднімаюсь нагору у свій кабінет, сідаю за стіл і задивляюсь у слухове вікно, що виходить на затоку. Заходжу у свій профіль на OkCupid та Heavenly Sinful[1 - OkCupid та Heavenly Sinful – онлайн-служби знайомств. (Тут і далі прим. пер.)], аби перевірити, чи ніхто не написав. Бачу лист від «Саманти», жінки, з якою спілкувався кілька тижнів тому.

«Агов, ти кудись зник. Ще маєш бажання зустрітися?»

Дивлюсь іі світлини, перестрибуючи нудотні зображення блискучих черевиків та викинутих на смітник парасольок, крил літака, сердець на капучино. Натрапляю на один знімок, де вона десь на відпочинку, і нарешті пригадую, що вона гарненька, тендітна й скромна брюнетка.

«А я гадав, це ти зникла! Звісно, я залюбки б зустрівся…»

Під'єдную фотоапарат і починаю завантажувати зображення Тінтагеля. Проглядаю іх після завантаження. Щасливий, бо налаштування виставлено досить вдало і знімки майже не потребують корекції. Заливаю іх у програму, яку сам написав, і та починає складати зображення докупи. Пікселі зростаються, ніби рана загоюється.

Передбачити світло неможливо. Буває, ходжу з фотоапаратом і мені здається, що воно якраз саме таке, як треба, але потім отримую зернисті чи передержані знімки. А от сьогодні воно просто ідеальне. Море переливається, трава на обриві зелена й густа, як сукно для більярду. Десь удалечині навіть видніється блідий обрис місяця.

Коли програма завершує обробляти панораму, а зображення з'єднуються в ніби мініатюрний гобелен із Байо, я додаю останнє зображення до коду, аби користувачі могли його збільшувати, зменшувати чи обертати. Закінчивши, вивантажую зображення на свій сайт «Небо належить нам».

Я здивований, що сайт став популярним. Спочатку це було просто хобі – заняття, аби вбити час. Проте посилання швидко поширили на форумах фотографів-аматорів. Люди пишуть і запитують про те, яку я використовую техніку та обладнання. Про сайт навіть згадали в статті часопису Guardian

про панорамну зйомку. «Простий та красивий», – написав автор, і я відчув надзвичайний приплив гордощів.

У своїх коментарях та листах люди іноді мене питають: «Що означає "Небо належить нам"? Це якесь посилання?» І, правду кажучи, я не знаю, що ім відповісти. Бо з тієї миті, як я залишив Лондон, ці слова відлунюють у голові, сам не знаю чому.

Коли бреду по дюнах чи сиджу за столом і дивлюсь на море, шепочу собі ці слова: «небо належить нам, небо належить нам». Від них прокидаюся, з цими трьома словами лягаю спати, вони як мантра чи молитва, яку втокмачили мені ще дитям.

Вивантаження завершено, і я виглядаю у вікно, п'ю горілку, чекаючи на дзенькіт. Це забирає трохи більше часу, ніж зазвичай. Десять, а не звичні п'ять. А ось і він. Коментар – завжди перший коментар від того самого користувача.

Swan09.

«Красиво. Так тримати».

Зазвичай коментарі на кшталт: «Красиво», «Чарівно», «Будь обережним». Вони з'являються одразу після публікації. Припускаю, користувач поставив собі якесь сповіщення.

Настає ніч, і, перш ніж заснути, я наливаю собі ще горілки. Мене огортає сон, заспокійлива дія алкоголю, я хочу прискорити ефект і наблизити його максимально.

Іноді мені подобається думати, що то Джек коментує світлини. Знаю, він їх упізнає, бо це місця, де він був, краєвиди, які він бачив на власні очі. Бокс-Гілл, «Лондонське око», оглядовий майданчик на Саут-Даунс. А тепер Тінтагель.

Аби переконатися, що він пам'ятає, що не забув місця, де ми були, я залишаю йому повідомлення – сховані шматочки тексту в коді, невидимі для пересічного користувача, проте помітні оку програміста і, сподіваюсь, його також. Мабуть, це те, що я сказав би йому, якби міг. Усе, що сказав би йому, якби вона його не забрала.

Тінтагель

пам'ятаєш, джеку, ми повернулись до стоянки, а ти впав в ожину й подряпав себе. обидві руки, татусю, обидві руки, маленькі червоні подряпини на твоїх долонях. я поцілував твої пальці, аби втамувати рани, ти огорнув мене обіймами, пригорнувшись обличчям до шиї. я пам'ятаю, я ніколи цього не забуду. твої поцілунки, як таємничий шепіт. мідне ластовиння на твоєму обличчі. твої очі, теплі, як мілина.

Частина II

1

– Ти не схожий на комп’ютерника, – зауважила вона.

Уже трохи підхмелений, я завів з нею бесіду біля барної стійки студентського пабу в Кембриджі. Саме закінчились іспити, і в муках очікування результатів спливав лінивий, обцілований сонцем час, що забирав останні дні студентства.

– Бо в мене нема портфеля і футболки «Володар перснів»?

Вона усміхнулась. Не безсердечно, а з розумінням, ніби з неї теж так кепкували. Коли вона повернулася спиною до стійки, я мигцем поглянув на неї. Невеличка, охайно прибране з обличчя темне волосся. Різкі риси обличчя, пом’якшені блідою шкірою.

– До речі, мене звати Роб.

– Анна, – мовила вона. – Приємно познайомитись.

Я ледь не розсміявся. Так формально, навіть не був певен, чи вона не жартує.

– То що ти вивчаєш? – пробурмотів, намагаючись дібрати слова.

– Економіку, – відповіла Анна, скоса глянувши на мене крізь окуляри.

– О, круто.

– Ну, то ти повинен сказати, що я не схожа на економіста.

Поглянув на її охайно зачесане волосся, таке чорне й блискуче, що, здавалось, у ньому можна побачити своє відображення. Її напхана книжками сумка лежала прикріпленою ремінцем до ніжки стільця, на якому вона сиділа. Я усміхнувся.

– Що?

– Але ти схожа, – сказав їй. – Проте в хорошому сенсі.

Її очі заблищали, Анна відкрила рота, ніби надумала щось сказати, щось таке, що її забавляло, проте передумала.

Я знав, що вони приятелюють із Лолою, – іменинницею, чий день народження ми якось святкували. Хоч і не скажеш, що вони подруги. Скажена гіпі Лола, яка полюбляє розповідати всім, що її назвали на честь пісні гурту Kinks[2

- Kinks – британський рок-гурт, заснований у 1963 році. Одні з засновників субкультури модів.], і завжди іі співала на прохання. Лола зі славою дівчини, яка роздяглася догола на випускному.

І ось ця Анна, з іі практичним одягом та міцним взуттям. Я бачив іі якось на територіі університету з музичним інструментом за спиною. Він не звисав недбало з плеча, а був обережно та надійно прикріплений. Здавалось, вона завжди йшла з чітким наміром, ніби поспішала на дуже важливу зустріч.

– Що робитимеш зі своєю комп'ютерною наукою? – запитала вона.

Дещо спантеличений, я поглянув на друзів біля грального автомата, не знаючи, як відповісти на питання, яке, мені здавалось, зазвичай лишають для тих, хто вивчав історію античності. Щось в Анні було з едвардіанськоі доби[3 - Едвардіанська епоха – період правління короля Едуарда VII (1901–1910 рр.), іноді до неі долучають і кілька років після його смерті, що передували початку Першоі світовоі війни.] – чітка артикуляція голосних і приголосних. Вона говорила й поводилась точнісінько як героіня роману Енід Блайтон[4 - Enid Mary Blyton (1897–1968) – англійська письменниця, яка працювала в жанрі дитячоі і юнацькоі літератури. Одна з найуспішніших підліткових письменниць XX століття.]. Дещо манірна й чемна дівчинка.

– Карти, – відповідаю.

– Карти?

– Онлайн-карти.

Анна не промовила ні слова. Їі обличчя застигло, жодноі емоціі.

– Ти чула про ці нові Google Maps?

Вона заперечно похитала головою.

– Нещодавно крутили в новинах. Пишу програму, схожу на цю.

– Отже, влаштуешся працювати у фірму? – запитала Анна.

– Ні, започаткую свою.

– Ось як, – мовила вона, торкаючись краю пустоі склянки. – Досить претензійно, хоча, якщо чесно, я мало що тямлю в цих речах.

– Можна твій телефон?

– Прошу?

– Зараз покажу, що маю на увазі…

Анна зніяковіло почала нишпорити в сумці, а потім дістала стареньку Nokia.

Я усміхнувся.

– Що? – мовила вона й усміхнулась, на щоках з’явились дві майже симетричні ямочки. – Він робить усе, що мені потрібне.

– Звісно, – відповів і потягнувся, аби забрати телефон, злегка торкнувшись рукою іі пальців.

– Отже… уяви, що в майбутньому тут у тебе з’явиться набагато більший екран, можливо, навіть сенсорний, а десь тут ти матимеш карту. Люди, будь-хто, матимуть можливість додавати до карти ресторани, маршрути для пробіжки, усе, що ім заманеться. От я і працюю над програмою, яка дозволить це робити, додавати всілякі цікавинки й налаштовувати карту під себе.

Анна мала приголомшений вигляд. Доторкнулася до синього екрана своеі Nokia:

– Звучить цікаво, – мовила вона, – проте я лудитка[5 - Лудити – робітники мануфактур наприкінці XVIII – на початку XIX ст., які виступали проти впровадження машин і капіталістичноі експлуатації у Великій Британіі.]. Я ж зможу відправляти повідомлення?

– Звісно, – відповів, трохи посміюючись. Та вона була настільки серйозною і незворушною, що я не був певен, чи то дійсно жарт.

– Добре. Аж відлягло. То ви з Лолою теж друзі?

– Десь так. Ми познайомились на останньому курсі. Сусіди по коридору.

– Ясно, – мовила Анна. – Отже, це ти той Роб.

Той Роб. Я намагався пригадати. Накоів чогось, коли ковтнув зайвого? Пам’ятаю, як теревенили з Лолою на вечірці у Фез кілька семестрів тому. Вона розповідала про свое виховання в Кенсінгтоні, як про якесь прокляття, дзвіночок на шиі прокаженого. І, хоча тоді від неі я втомився і Лола здалась мені дещо занудою, не думаю, що я повівся з нею грубо.

– Той Роб? – запитав я, нервово всміхаючись.

– Та ні, просто Лола згадувала тебе, – відказала мимохідь Анна, намагаючись знову привернути увагу бармена. – Говорила, що ти ледь не комп’ютерний геній, справжній вундеркінд, і до того ж не з заможних. – Вона зітхнула на словах «не з заможних», і на іі обличчі з’явився глузливий вираз. – Вона казала: як прекрасно, що ти отримав змогу вчитись тут, як і решта нас, – мовила Анна з легкою насмішкою.

– Та вона сама люб’язність, – відказав я усміхаючись. – Хороша гра.

– Прошу?

– Хороша гра.

– Що ти маеш на увазі?

– Так кажуть у футболі, коли гравець вдало відіграв матч.

– Он воно що. Пробач, я не стежу за спортом. – Вона так це мовила, ніби це була одна з категорій вікторини.

У пабі збиралося дедалі більше люду, вони штовхали нас ближче одне до одного. Час від часу ми торкались одне одного руками. На шиї в Анни була маленька родимка у формі серця. Якусь мить я завмер, дивлячись на ніжний виступ на її шкірі, аж тут її очі перехопили мій погляд.

– І як ви познайомилися з Лолою? – поспіхом запитав, відвівши погляд.

– Разом ходили до школи, – пробурмотіла Анна, ніби думала про щось інше.

– Родін?

– Так.

Я здогадувався, що Анна належить до еліти, але щоб так…

– А ти?

– А що я? – запитала вона. Голос звучав різко, ніби вона захищалася.

– Ну, після того, як закінчимо універ.

– Бухгалтерська справа, – без роздумів відказала вона. – У мене п’ять пропозицій у Сіті, до кінця тижня прийму рішення.

– Нічого собі, класно.

– Нічого класного. Це лише те, що я роблю. Точніше, зроб-лю. – Вона злегка всміхнулась. – Нам що, сьогодні так і не світить випити?

– Мабуть, ні. Точно не зараз. – Я кивнув у бік групи чоловіків у футболках для регбі. На одному навіть була лише спідня та захисні окуляри.

– Маєш рацію, – відказала Анна й відвернулася. Раптово здалося, що їй більше не цікаво, і я навіть уявив, як вона пробирається назад до друзів, не лишаючи шансу ще раз її побачити.

– Може, кудись сходимо? – запитав я.

– Так, – промовила вона без вагань. Відповідь така швидка, що мені здалося, вона мене не зрозуміла.

– Я маю на увазі…

– Вибач, – каже вона, – можливо, я неправильно зрозуміла, але думала, ти запрошуєш мене на побачення.

– Так і е, – нахиляюся трохи ближче, аби краще її чути серед музики.

– От і добре. – Вона знов усміхається. Від неї пахне милом і щойно помитим волоссям.

– Вибач, тут шумно, – кажу їй. – Можна мені твій номер телефону, чи електронну адресу, чи що там?

Анна робить невеликий крок назад, і я розумію, що стояв, притулившись до неї.

– Так, проте за однієї умови.

– Гаразд, – погоджуюсь, а в голові крутиться ремарка «той Роб». – Що за умова?

– Віддай мені мій телефон.

Я подивився вниз і зрозумів, що й досі тримаю її Nokia.

– От чорт, вибач.

Вона всміхнулась і поклала телефон у сумку.

– Гаразд, – мовила вона. – Анна Мітчелл-Роуз на yahoo.co.uk. Одним словом. Дві «л» у Мітчелл, без крапок і дефіса.

Минув тиждень, кінотеатр. Переглядаючи трейлери, я відчував тепло її тіла, хотів потягнутись і доторкнутися до неї, покласти руку на її оголену ногу. Я кілька разів мигцем глянув на неї, сподіваючись, що вона повернеться до мене і ми зустрінемось поглядами, проте Анна уважно дивилась на екран, тримала рівно спину, ніби сиділа в церкві, начепивши на носа окуляри для читання з товстою оправою. Вона ворушилась лише, аби тихенько взяти цукерки. Я спостерігав, як вона їх купувала: п’ять із верхнього ряду, п’ять із нижнього.

Я не міг усидіти на місці ні хвилини фільму про невгамовного шукача пригод, який подорожував автостопом по Північній Америці, а потім помер на Алясці. Не міг дочекатись, поки він скінчиться. Зате, судячи з того, як чемно сиділа Анна, ні на мить не відриваючись від екрана, їй він сподобався.

Коли стрічка закінчилась, я подумав, що вона одна з тих, хто в шанобливій тиші чекає аж до появи титрів. Та щойно екран почорнів, Анна підвелась і взяла пальто.

– То що скажеш? – запитав, поки ми поспішали до бару кінотеатру.

– Це неможливо витерпіти, – відповіла Анна. – Жодної хвилини.

– Справді?

– Так. Жахливо.

Ми сиділи в невеликому лобі-барі біля старовинного піаніно.

– Дивно, – мовив я. – Мені здалося, тобі подобається.

– Ні, казна-що. Мені він зовсім не сподобався. Подорожував, де заманеться, навіть не повідомивши родину, де він. Не дбав ні про кого, крім себе.

«Не дбав». На мить уявив, як буду знайомити її з друзями з мого бідняцького району.

– Тобі не здається, що епізод, де він відмовився від усіх своїх речей і спалив гроші, дійсно крутий? – мені подобалося з неї кепкувати. Анна зняла окуляри, протерла їх клаптиком тканини і поклала в старомодний футляр.

– Та що ж, у біса, тут крутого? – Її щоки спалахнули. Вона трішки примружилась, ніби їй треба було знову надіти окуляри. – А, он воно що, ти жартуеш, – вона всміхнулася, – тепер зрозуміло. От послухай. Його сім'я працювала днями й ночами, аби забезпечити його всім, а він усе кидае через… через якусь там знудьговану підліткову філософію. Він просто потурав своїм забаганкам і не більше. – Анна раптом трохи засоромилась і спинилась, коли офіціантка принесла нам випити.

– А тобі сподобався фільм? – поцікавилася вона, коли ми знову залишились наодинці.

– Ні, неможливо витерпіти.

Анна розпливлася в усмішці:

– Добре. Я дуже рада.

– Що він там постійно товкмачив? Відкривай нові горизонти щодня.

– Боже милостивий, – відказала Анна. – Новомодний повчальний непотріб.

– А знаеш, що було цікавим? – вів я.

– Що?

– Та те, що едине, що він хотів робити, – жити серед дикоі природи. А йому це так і не вдалося. Він програв.

– Саме так, – розсміялась Анна, іі блакитні очі заблищали в слабкому жовтому світлі бару. – Чорт забирай, а ти маеш рацію. Він навіть із цим упоратися не зміг. Якби слухав поради тих, хто дійсно в тому тямить, людей, які жили в диких умовах, наприклад експертів з виживання, можливо, і досі лишився б живим.

– Експертів з виживання?

– Так, експертів з виживання, – вона мовила і серйозно подивилася на мене, – здається, саме так вони і звуться.

Анна відпила зі склянки. Я дивився на неі. Вона і справді була красивою. Посмішка, що от-от з'явиться на вустах, очі, у яких блищить надія. Вона

занадто ласкава до мене. Поїде до Лондона і зійдеться з хлопцем, котрого запросили на ії шкільний випускний.

– А ти? Де живуть твої батьки? – запитала Анна, і я зрозумів, що витріщаюся на неі.

– Тато й досі живе в Ромфорді.

Анна вагалася, зробила ще один ковток.

– Твоі батьки розлучилися?

– Мама померла, коли мені було п’ятнадцять.

– Ой, – мовила Анна. – Вибач.

– Нічого, це ж не твоя провина, – дав ій хвилину, аби проковтнути мій невеличкий жарт, і широко всміхнувся. Анна полегшено всміхнулась у відповідь.

Я не любив розповідати про той ранок, коли тато чекав на мене біля шкільних воріт. Чомусь на батькові був його найкращий костюм. Він майже нічого не сказав. Він і не мусив. Мама померла на роботі, обширний інсульт. Вони завжди жартували, що тато буде першим.

– А твій дім де? – запитав я Анну.

– Ой, основний будинок у Саффолку, проте ми не так довго там жили, щоб вважати його домівкою.

– Ну звісно. Складне життя, стільки будинків… – не знаю, навіщо це бовкнув. Хотів лише злегка підколоти, але вийшло якось дошкульно і навіть дріб’язково.

Анна сердито поглянула на мене, поспіхом відсьорбнула зі склянки, ніби збиралась піти:

– Власне, Робе, доводжу до твого відома. У Родіні я вчилась за стипендіальною програмою, а в моіх батьків нема за душею ні копійчини.

– Пробач, я не хотів… – Я заікався. Вона сиділа насупивши брови, і я помітив, як ій важко було приховати роздратування.

– І, перш ніж ти почнеш мені давати милостиню, Робе, додам, що моі батьки були місіонерами, і майже все своє дитинство я жила в кенійських нетрях. Так що можна сказати, твій мікрорайон – справжня розкіш.

Вона одхилилася від мене. Ми сиділи мовчки і відпивали зі склянок.

– Ще раз пробач. Я нічого такого не мав на увазі, чесно тобі кажу, – сказав я ій.

Анна зітхнула, вона знервовано крутила в руках меню. Потім усміхнулась і знову поглянула на мене:

– Вибач, мабуть, я занадто емоційно відреагувала. Як бачиш, не лише в тебе затаілась образа.

Тієї ночі ми почали цілуватись одразу, як за нами зачинилися двері спальні. Після кількох задушливих хвилин Анна зупинилась, і мені здалося, що вона передумала. Але потім почала роздягатись, ніби була сама в кімнаті, а я спостерігав за нею: худорляві стегна, акуратні маленькі груди, бліді й делікатні руки. Знявши одяг, вона склала його й лишила охайним стосом у мене на столі.

Ще з підліткового часу до сексу я завжди ставився з обачністю. Діяти обережно і поступово, постійно очікуючи, що ще мить, і моїм рукам не дозволять блукати по тілу. Анна була цілковитою протилежністю. Зголодніла і розкута. Куди й поділися ті доброчесні й пристойні манери. Вона чітко знала, чого хотіла. Тоді, не маючи досвіду з жінками, я вважав, що ця характеристика більше притаманна чоловікам. Ми поснули лише на світанку, сховані за наспіх спущеними шторами, просяклі тілами одне одного.

Я чекав на неї на корті. Було якось не по собі у футболці «Вест Гем»[6 - West Ham United – англійський футбольний клуб Прем’ер-ліги зі Східного Лондона.] та спортивних шортах. Пахло гумою і свіжим потом. Мені хотілося справити на неї враження. Хотілося, аби вона думала, що я в хорошій формі, а не тупо сиджу днями за комп’ютером. І я згодився пограти у сквош. Анна казала, що колись у школі вже грала раз чи два.

І от нарешті, коли вже мені здавалося, що я прочекав цілісіньку вічність, на корті з’явилася вона. У широких чоловічих шортах та білій кофтині Анна була схожа на зірку тенісу 1920-х років.

– Що? – запитала вона.

– Що «що»? – відповів, здушуючи сміх.

– Твій одяг теж не за правилами. Майка футбольного клубу.

– Та я ж мовчу, – заперечив у відповідь. Відвів погляд і вишкірився ще дужче.

– Ясно. То, може, зіграємо? – мовила вона, невміло тримаючи ракетку обома руками.

Ми почали розігріватись, повільно вдаряючи та відбиваючи м’яч. Хіба що удари Анни по м’ячу важко було назвати ударами, радше незграбні махи в спробі доторкнутися до нього, навіть під час подачі.

– Геть нічого не вдається без окулярів, – сказала Анна, жбурнувши м’яч до стелі.

Ми пововтузилися ще трохи, але зіграти в щось бодай якось схоже на сквош не вдавалося.

– Гаразд, визнаю. Я збрехала, – сказала Анна, вкотре промазавши по м’ячу.

– Ти збрехала?

– Якщо чесно, я ніколи не грала у сквош.

– Ага. – Я знову ледь стримався, аби не розсміятися.

– Я запитала Лолу, і вона сказала, що це просто. Сказала, що будь-хто може в нього грати. Як виявилося, ні.

Якби ж я міг сфотографувати ії тієї миті на корті. Якою красивою вона була. Темні фланелеві шорти, що підкреслювали світлі ноги, ямочки на розчервонілих від гри щоках.

– А правда, що ти лише кілька разів грав? – запитала Анна.

– Не пам’ятаю, чотири чи п’ять. Ще в школі.

Вона нічого не відповіла, лише прикусила губу:

– Власне, якщо чесно, я ненавиджу спорт.

– Я гадав, ти хочеш пограти? – Я поклав руку на ії плече.

– Не зовсім. Я думала, ти хочеш, – відповіла вона, легенько постукуючи ракеткою по нозі. – Я зробила це лише тому, що не хотіла, аби в тебе склалося враження, що я веду малорухомий спосіб життя.

Я усміхнувся на ії слова. «Малорухомий спосіб життя». Ох ця ії манера висловлюватися. Після ще п’яти хвилин удаваних спроб ми здались і вийшли на вулицю.

Стояла задушлива спека. Ми вмостилися на невеличкому паркані, що виходив на обгороджене хокейне поле. Довкола спортивної бази бігали дітлахи, переважно дошкільнята й лише кілька старших підлітків.

Ми вирішили провести літо в Кембриджі й дотринькати наші студентські кредити. Анна хотіла побачити всі туристичні принади Кембриджа, які вона не мала змоги відвідати, бо старанно вчилась, аби отримати диплом. Тому ми плавали на плоскодонці, гуляли довкола коледжів, якось увечері сходили в Музей Фіцвільяма[7 - Fitzwilliam Museum – музей мистецтв та історії при Кембриджському університеті.] і провели ранок у ботанічному саду. Проте більшу частину часу ми проводили в ліжку.

Літо набирало обертів, і наші друзі поступово полишали університет. Вирушали хто в подорож, хто мандрувати з рюкзаком по Австралії, а хто фургончиком по Південній Америці. Мені шкода було, що вони ідуть, здавалося, щось вислизає з моїх рук. Ми з Анною вирішили, що подорожі не для нас. Не для того ми приїхали в Кембридж, щоб послати все під три чорти і врешті-решт «знайти себе» десь посеред Анд. Окрім того, у мене було чим зайнятися: саме писав програму з картами, плюс компанія, яку мріяв заснувати.

Але насправді ми просто не хотіли розлучатися. Ми були нероздільні, як двое до нестями закоханих підлітків, які, на думку іхніх батьків та друзів, приречені на крах. Щоразу, коли робили спробу провести бодай ніч окремо, почувалися паскудно і дратувалися. Зазвичай ця спроба тривала не довше ніж годину. У пісні гурту Blur[8 - Blur – британський альтернативний рок-гурт, утворений у Лондоні 1989 року.] е рядок, що нам обом подобався: «з головою поринули в кохання». Саме це і трапилось. Ми з головою поринули в кохання.

Люди вважали Анну замкнутою й байдужою, але зі мною вона була інакшою. Якось увечері без жодних прелюдій вона розповіла мені про роки, проведені в Кеніі, іі батьків-місіонерів. У тих обережних і продуманих реченнях ішлось про батька, його інтрижки, відхід від церкви. Вона розказувала про матір, що не могла змиритися з батьковими походеньками, як вона спрямовувала свою любов на благі справи.

Слова лились потоком, це було схоже на прозріння – відкрити людину, яку ти вважав настільки стриманою та обережною, як цілковито відкриту і незахищену перед тобою. А единим, кого вона хотіла впустити, був не батько, Лола чи сусід, а я.

Сонце припікало, а ми все сиділи на паркані й пили воду, яку Анна принесла в термосі.

– Хочеш іще пограти у сквош?

– Ні, – відповіла Анна. – Принижень на сьогодні вдосталь.

– Мені сподобалось.

– Навіть не сумніваюся, – зауважила вона.

– Тобі пасують ці шорти.

Анна усміхнулась і злегка штрикнула мене під ребро.

– Яка ж спека, – мовила вона, витерши брову.

Зник найменший подих вітерцю, здавалося, перевалило за плюс 100.

– Може, сховаемось он там у холодку? – Я показав на навіс на іншому боці поля.

Анна підвела очі:

– Можна, та нам доведеться перейти через поле. Глянь туди.

Ми не помітили, як група тварин – дорослі, переодягнені в пухнастих звірят, – приедналась до дітей на полі. Лев, тигр, панда – вони буди схожі на обшарпані залишки диснеівського параду. Відбувалася якась церемонія нагородження, діти вишикувались у рядок і чекали на своі нагороди.

– Що вони там роблять? – запитала Анна.

– Думаю, отримують медалі.

– Це я розумію, але чому тварини?

Я стенув плечима. Анна примружилася, намагаючись розгледіти, що до чого.

– Кепський вигляд, – зауважила вона.

– У тварин чи дітей?

– У тварин.

Поглянув на них. Вони виглядали дещо лиховісно. Пухнасті роти, на яких ніколи не зникає посмішка.

– Чимало іх тут, – зауважив я.

– Твоя правда, – насторожено мовила Анна.

– Ризикнемо? – спитав я, зістрибуючи з паркану.

– Ні! – обурилась вона. – Ми не можемо отак узяти й перебігти через поле. Це ж якийсь шкільний захід.

– Нас не заарештують.

– Хто знае.

– Ну що ж, я пішов, – озирнувся, очікуючи, що вона піде слідом. – Це краще, ніж сидіти тут і смажитися на сонці. – Я побіг через поле, а Анна лишилася біля бокової лініі, боязко переступала з ноги на ногу, ніби набиралася сміливості, щоби стрибнути в басейн.

Безпечно дістався затінку на іншому боці поля, я помахав, аби вона йшла до мене. Анна обережно зробила перші кроки. І, хоча, аби не привертати зайвої уваги, вона вирішила не бігти, а спокійно пройтися, боязкість іі видавала. Ведучий церемоніі на мить припинив виголошувати свою промову в мікрофон, а діти, батьки і тварини повернули голови й уважно поглянули на Анну.

Зрозумівши, що на неі всі витріщаються, вона ввічливо усміхнулась і швиденько побігла підтюпцем. У тих спортивних шортах та кофтині іі було легко сприйняти за підлітка, і, мабуть, саме тому велетенський помаранчевий тигр перехопив іі на центральному полі, узяв під руку й потягнув за собою до шеренги дітей. Я розсміявся, гадаючи, що вона вирветься. Та вихована і слухняна Анна лишилася стояти разом із дітьми, очікуючи на нагороду.

Отримавши медаль, вона мусила підійти до шеренги звірів. Навіть звідси я бачив страх на іі обличчі. З медаллю на шиі Анна рухалась уздовж шеренги, де обіймалися тварини. Незважаючи на іхні спроби, Анна не обіймалася з тваринами. Вона навіть вирвалася з обіймів ведмедя, який поклав голову ій на шию.

Коли справу було завершено, а дітлахи пішли вітати гордих батьків, Анна боязко підійшла до мене в затінок. Щоки палали, маленькі клаптики хутра стирчали з кофтини.

– Оце так історія. – Я все ще сміявся. – Що ти там робила?

Анна почала хихотіти й витерла піт над бровою:

– Я запанікувала. Не знала, що робити. Мене загнав тигр у куток.

– Чому ти просто не пішла? – запитав я, простягаючи термос із водою.

– Не знаю. Я стояла в черзі, а потім… а потім було запізно… Припини сміятися, – вона насупилася, – це не смішно.

– Це смішно.

– Гаразд, може, трішки. У будь-якому разі це через тебе.

– Це ще чому?

– Бо ти змусив мене перейти поле. Ти справжній бовдур, – вона сказала, відпиваючи води, – без перебільшення, мій найстрашніший сон – публічні обійми.

– Та ще й із тваринами.

– Отож.

Якийсь час ми сиділи в затінку, намагаючись охолонути після спеки, і я знав, що не зможу любити іі більше, ніж тоді. Анна ніколи не боялася сміятися з себе. І я знав, що скільки житиму, ніколи не забуду того суворого виразу, з яким вона дивилась на пихатого й жвавого ведмедя.

Ми сиділи біля річки Кем із пляшкою вина й сендвічами. Стояв ще один задушливий день. Спека огорнула димкою береги, як ранковий серпанок. По воді стелився легкий спів джазового фортепіано з сусіднього кафе.

– Ти коли-небудь даси йому спокій? – запитала Анна.

Я витратив решту студентського кредиту на цифровий фотоапарат і кілька лінз.

– Ага, зараз, – відказав я, граючись із налаштуваннями, намагаючись знайти, як змінити витримку.

– Я не жартую, перестань ним тицяти в мене. Таке враження, що я якась модель.

– Ти і е модель, – сказав ій і зробив ще один кадр. Вона показала язика і відвернулась до річки, простягнувши ноги вздовж берега.

– Як просуваються справи? – мимохідь кинула Анна.

– З чим?

– Я про пошуки роботи.

– А, це. Направив кілька резюме, та поки глухо. Ще вина?

Анна накрила свій пластиковий стакан рукою і заперечно захитала головою, я підлив собі ще.

– Щось ти зовсім розслабився.

– Навіть і не думаю ламати собі голову. – Я стенув плечима.

Анна підібгала губи – завжди так робила, коли не погоджувалась із чимось.

– Ти відіслав лише кілька резюме. Я подалась на п’ятнадцять вакансій, а отримала пропозиції тільки від п’яти.

– А що з тими десятьма?

– Не знаю, – вона відповіла з жалюгідним виглядом, не розуміючи, що я з неї кепкую, – мене дратує, що вони навіть не відповіли. Не розумію чому.

Останніми тижнями вона стала трішки збудженою і все непокоїлась моєю майбутньою кар’єрою. Анна вже отримала роботу в бухгалтерській фірмі в Сіті, і посипались питання. Що я збираюсь робити? Чи поїду з нею в Лондон і шукатиму там роботу?

А серце в мене до пошуків роботи зовсім не лежало. Карти заполонили всі мої думки. Живі карти, які кишать інформацією, карти, які може створити підліток завдяки своєму обліковому запису в MySpace[9 - MySpace – популярний соцмережевий веб-вузол.] та ноутбуку.

– Знаєш, якщо чесно, я досі сподіваюся, що мій задум із картами вдасться, – промовив, потім випростав ноги і долив ще вина.

Обличчя Анни набуло суворого виразу:

– Давай-но ще раз, що то за штука твої карти? – Вона запитала, натягнувши окуляри від сонця. – Ти так як слід і не пояснив.

– Здається, я ж розповідав.

– Гаразд, може, і розповідав, але я й досі не розумію. – Вона мала роздратований вигляд, а я не знав чому.

– Отже, – випростався я й повернувся до неї обличчям. – Я встиг усе довести до пуття, проте основна ідея в тому, що програма дозволяє користувачеві підлаштовувати карти під себе. Наприклад, ти можеш закласти маршрут для прогулянки на велосипеді чи позначити, де ти бігала. Можеш вивантажити свої фото на туристичну карту, аби інші користувачі теж бачили.

– Можна буде вивантажувати фото на карту?

– Так.

– Це якось дивно, – мовила Анна, закопиливши губи. – Невже комусь спаде на думку це робити?

– А чому ні, – я потроху починав заводитись, – якщо в них е така можливість.

Ми просиділи мовчки ще трохи, а потім Анна почала пакувати іжу до рюкзака.

– У будь-якому разі ти ж нічого не знаеш про карти, так? – вела вона. – Люди роками вчаться, аби стати картографами. Двоюрідна сестра батька була картографом. Робота вимагае неабиякоі майстерності.

– Чому тобі це не дае спокою?

– Та нічого, Робе. Я просто запитую.

– Анно, нічого не змінюеться.

– Ти про що?

– Я все одно іду до Лондона, якщо ти до цього хилиш.

– Я не про це, – вона пирхнула, – я про зовсім інше.

– То чому це так тебе турбуе?

Вона не відповіла, усе продовжувала складати речі. Та я знаю, чому це іі хвилюе. Мій план узятись самотужки за непросту справу. Вона розглядала це як ризик, відхилення від правильного шляху. Вважала, що мені слід піти на роботу з усілякими бонусами та пенсійною програмою. Власне, тому ми й приіхали до Кембриджа, тому так сумлінно і старанно вчились.

– Ти іноді нестерпний, – сказала вона, пильно вдивляючись в інший берег. – Ти завжди такий упевнений, що отримаеш бажане.

– А що в цьому поганого?

– Тому що так не завжди стаеться.

– Уже сталось.

– Тобто?

– Ну, все, над чим я працював, усе вдалось.

Знаю, що моі слова прозвучали зверхньо, та я мусив захищатись. Анна роздратовано відвернулась і поправила спідницю:

– Гаразд, тільки за умови, що ти точно знаеш, що робиш.

– Чому ти так переймаешся?

– Я не переймаюся.

– Переймаешся. Ти зла, як собака.

Вона дотягнулась до пляшки й налила собі вина.

– Просто мені це все здається недоладним, ніби ти не продумав усе як слід. Ти отримав диплом, компанії благатимуть тебе працювати на них, а ти хочеш зайнятись цією штукою з картами.

– Так, бо вважаю, що з цього буде діло. І, окрім того, не хочу працювати на компанію.

Анна глибоко зітхнула:

– Так, це ти ясно дав зрозуміти.

Ми зайшли в глухий кут, сиділи і дивились, як пливуть човни річкою. За винятком дрібних суперечок, це була наша перша сварка.

– Річ у тому… – згодом ледь чутно мовила Анна.

– У чому?

– У тому, що я сказала раніше. Я казала, що справа не в Лондоні, але це не так. Я хочу знати, що ти ідеш теж.

Я подивився на неї. Вона була така красива, сиділа, підібгавши коліна до грудей, у волоссі стирчало кілька дрібненьких насінин кульбаби.

– Звісно ж, я іду в Лондон. – Я сів ближче до неї. – Але е одна умова.

– Яка?

– Я хочу, аби ми жили разом. Знаю, минуло не так багато часу, проте я хочу жити з тобою.

2

– Анно, можеш говорити? Нізащо не повіриш. – Я стояв біля кімнати переговорів офісу на Олд-стрит.

– Усе гаразд? – промовила вона.

Я намагався говорити тихше, бо стіни в коридорі були тонкі:

– Вони його хочуть. Програмне забезпечення. Чорт забирай, вони хочуть купити програмне забезпечення.

Пауза, ледь чутний тріскіт на лінії.

– Це ж не ще один із твоіх жартів, Робе? – запитала Анна.

– Ніскілечки. Не можу довго говорити. Вони зараз у кімнаті переглядають папери. Мені навіть не треба було нічого презентувати. Вони просто його хочуть. І вони його отримують. Компанію «Сімтех» мені відрекомендував друг-програміст. Стартап очолює Скотт, навчалися разом у Кембриджі, він на кілька курсів старший за мене.

– Це просто неймовірно, Робе! Чудова новина, – мовила вона, ніби чекаючи, що я додам ще щось.

– Ти тільки здогадайся, скільки вони за нього готові заплатити?

– Не знаю, ну…

– Півтора мільйона.

Навіть Анна не змогла стримати збудження:

– Фунтів стерлінгів?

– Ага, фунтів. Я й досі не можу повірити.

Анна глибоко вдихнула. Я почув якесь пирхання, ніби вона сякається.

– Анно, все добре?

– Так, – відказала вона, злегка шморгаючи. – Я лише… Просто не знаю, що й сказати…

– Я також. Треба це сьогодні відсвяткувати.

– Звісно, – у іі голосі звучали нотки застороги. – Проте я не розумію. Що, власне, трапилось? Що вони…?

У кімнаті переговорів по підлозі заскрипіли стільці, сигналізуючи, що присутні вже почали вставати з місць.

– Анно, мушу йти. Згодом зателефоную, гаразд…

– Гаразд, – мовила вона, – але, Робе, нічого не роби поспіхом. Не підписуй нічого, добре? Скажи, що тобі потрібно все обговорити з юристами.

– Так, так… Мушу…

– Робе, я не жартую…

– Добре, добре, не хвилюйся. Зателефоную пізніше…

Щойно я вийшов із будівлі, мене обдало курявою і спекою. Якусь мить просто стояв і блимав на сонце, спостерігав за лавами транспорту, що проносилися по кільцевій розв'язці, – щасливий, брудний гуркіт Лондона.

Останні дев'ять місяців видалися не з легких. Життя в Клепхемі в орендованій квартирі на першому поверсі, за яку платила Анна. Я працював цілими ночами аж до ранку – кофеїнові запої за написанням кодів; Анна прокидалася рано і йшла на роботу. Наші зустрічі зводились до помахів рукою одне одному в халатах на сходах – вона прокидалась, а я йшов спати. Проте ми домовились – це лише на певний період. Стане простіше, коли скінчиться її випробувальний термін, а я допишу програмне забезпечення.

Анна любила свою роботу у відділі контролю за дотриманням законодавства. Вона їй ідеально підходила. Затята прибічниця правил, Анна знала, де банки можуть оступитись. А оскільки розумілася на правилах, вона також знала, як їх оминути: легальні лазівки, чорні ходи й застереження, що ховаються за дрібним шрифтом. Її таланти оцінили по заслузі, і всього лиш за перші шість місяців вона злетіла кар'єрними сходами до рівня керівника.

Я й досі не міг заспокоїтись і вирішити, куди ж податися далі, тому пішов уздовж Ліверпуль-стрит, сховавшись від сонця в затінку Сіті. Намагався додзвонитись Анні, та вона вимкнула телефон, і зрештою я заскочив у паб, аби випити пива.

Я знав, що діяв правильно. Ті двадцяти – й тридцятигодинні зміни, спання на підлозі під старою ковдрою. Я казав людям, що смартфони змінять усе, а вони лиш закочували очі. Та це була правда. Раніше карти не рухались, їх тримали згорнутими в рюкзаку чи бардачку автомобіля. Але тепер вони будуть завжди під рукою, підігнані під нас, рухомі, у наших телефонах, у наших кишенях.

Пиво почало діяти заспокійливо, здалось, величезний тягар спав із плечей. Усе йшло не за планом – Анна сплачує оренду й позичає гроші, аби я купив собі новий костюм. Звісно, вона не сказала це у вічі, проте я читав її думки. Мені слід було закінчити бізнес-курс, пройти стажування в компанії-розробнику комп'ютерних ігор і поки облишити цю безглузду ідею з картами.

Це дратувало. Бо всі завжди думали, що я стану вундеркіндом, який купатиметься в грошах. Бо в мене стільки досягнень. Я казав, що отримаю диплом, і зробив це. Я казав учителям, які не вірили в мене, що здобуду перемогу в щорічних Кембриджських хакерських змаганнях, і вигравав їх кожний рік. Але Лондон виявився не таким привітним. Поки Анна кожні два тижні літала в Женеву по роботі, я сидів на дивані в трусах і дивився «Сільське життя», заїдаючи те залишками рису з Chicken King[10 - Chicken King – мережа ресторанів швидкого харчування.].

Мій телефон задзвонив. Це була Анна.

– Привіт.

– Ти в пабі, не помиляюся?

– Як ти здогадалась?

– У мене був тренінг, закінчила раніше. Не хочеш зі мною зустрітися на Ліверпуль-стрит?

Був четвер. Метушня заповнила вулиці вечірнього міста, переповненого службовцями в костюмах, які поспішали додому; у повітрі відчувався ґамір робочого тижня, що добігав кінця. Я прийшов до пабу раніше за Анну, стояв серед натовпу і чекав на свою чергу, аби зробити замовлення.

Я бачив, як вона зайшла. І хоча ми прожили в Лондоні вже дев’ять місяців, я жодного разу не бачив її на своїй території. Мені подобалося спостерігати за нею: та обережність, із якою вона підходить до бару; як обмірковує, куди краще сісти; як крутить у руках нові окуляри, у яких, на її думку, вона схожа на секретарку з порнофільму.

– Привіт. – Я привітався, вона обернулась і посміхнулась. Мені здалось, що вона обійме мене, проте Анна пильно дивилась і блимала, ніби світло їй різало очі.

– Я мушу вибачитися перед тобою.

– Чому?

– Тому що іноді я не надто підтримувала твою ідею, твою програму, пробач.

– Це не так, Анно. Як на те пішло, ти зробила чималий внесок, сплачуючи орендну плату…

– Так, але я не про це. Це жахливо, але я сумнівалась у тобі. Вибач. Мені дуже соромно. – Вона ковтнула і зніяковіла.

– Анно, усе ґаразд, – я обняв її за талію, – розумію, ґенія іноді важко розпізнати.

Вона штрикнула мене під ребро і прибрала руку з талії:

– Перестань кокошитися. Хоча чекай, що це я кажу? Ти найпихатіша людина на всьому білому світі.

– Як ґрубо. Вип’емо?

Анна розчаровано поглянула на бар:

– Я от намагаюсь, проте мій план захвату ніяк не спрацьовує.

Раптово вона повернулася до мене і трішки незґрабно поцілувала в щоку. Це був скромний поцілунок, так зазвичай цілують стареньку тітку, проте для Анни – рідкісний вияв почуттів на публіці.

– Я пообіцяла собі не плакати і дотримаюся слова. Та хочу сказати тобі, як пишаюся тобою. Дуже пишаюся, Робе. Ти працював не покладаючи рук, і цей успіх цілковито заслужений.

Я саме хотів щось сказати, та Анна вже затягла ремінці сумки для ноутбука. Вона кивнула головою в бік барної стійки:

– Ходімо, он з'явилося місце.

– Ти татові казав? – запитала Анна після того, як ми всілися за столик і проговорили все, що відбулось під час зустрічі.

– «Синку, я на сьомому небі від щастя. Це ж зарплата футболіста», – сказав я, копіюючи акцент батька. – Якщо чесно, він дуже зрадів. Ти ж знаєш, який він сентиментальний.

Б'юсь об заклад, він ледь стримав сльози, коли я розповів йому. Він усе стояв на стоянці таксі, чекаючи на виклик. «Чорт забирай, синку, – він усе повторював, – а хай йому грець».

Коли трохи вгамувався, сказав, як сильно мною пишається: «Я й досі повірити не можу, – вів він. – Спочатку Кембридж, а тепер оце. Водій таксі і прибиральниця, гадки не маю, звідки воно в тебе взялось, синку».

Анна дістала записник із сумки:

– Я, звісно, рада, проте маю кілька питань.

– Ого. Ти навіть список склала?

– Звісно. – Анна перегорнула сторінку, на якій був написаний її бездоганним і охайним почерком пронумерований список.

– От чорт, і справді склала.

Вона трішки почервоніла.

– Робе, це неабияка нагода. І я не дозволю тобі її прогавити.

– Це неабияка нагода для нас.

Анна покрутила в руках солянку, відпила зі склянки:

– Я не жартую, давай-но пройдемось по списку. Я починаю нервувати.

– Для початку нам слід замовити шампанського.

Анна заперечно захитала головою.

– Ти серйозно? Годі тобі, нумо святкувати.

– Я не хочу псувати свято, Робе. Лише переконатися, що ми не влетимо на кругленьку суму.

– Господи, Анно. Я щойно заробив півтора мільйона фунтів.

– Я знаю. Це прекрасно, – вона говорила тихіше, аби нас ніхто не підслухав, – і це також підводить мене до першого питання.

– Ти така спокуслива в нових окулярах, – сказав я їй, підвівши брову.

– Дякую. Мені дуже приємно. Робе, я тебе дуже прошу. – Вона змела пил зі сторінки. – Вони будуть тобі виплачувати зарплату?

– Що?

– Окрім цієї суми, тобі будуть виплачувати щомісяця зарплату?

Намагався пригадати зустріч. Пам'ятав її уривками, але, здається, вони щось говорили про зарплату:

– Наче будуть. Вони хочуть, аби я керував компанією замість них.

Анна широко всміхнулась:

– Я дуже рада.

– Стривай, тебе це більше тішить, ніж те, що мені заплатять за програму?

– Певною мірою так. Можеш вважати мене дивачкою, але стабільний прибуток для мене набагато важливіший.

– Чекай. Що?

Раптово Анна набрала дуже серйозного й діловитого вигляду:

– Дійсно так. От подумай, нежданий прибуток – це чудово, та це лише горщик, уміст якого потроху меншає. А от зі стабільним доходом усе навпаки, з часом він тільки наповнюється.

– Мабуть, тут ти маєш рацію.

– Одна з багатьох переваг мати дівчину-бухгалтера. – Анна усміхнулась і перегорнула сторінку записника. – Тепер можемо пробігтися по решті?

У будинку батьків Анни тхнуло цвіллю: нагадувало запах льодяників «Пармська фіалка» чи напахчених жасмином носовичків, які люди похилого віку розкладали по шафах.

Ми сиділи й вечеряли в цілковитій тиші, яку порушував лише зловісний стук годинника та скрегіт ножів і виделок об порцеляну. Помпезна трапеза складалася з мороженої індички, переварених овочів, більше схожих на кашу, і кухлика хересу, який, Анна казала, приберегли на мою честь.

– Як справи в батька, Роберте? – запитав батько Анни, поклавши виделку. На ньому був трохи зношений і порваний на краях сірий костюм-трійка.

– Усе гаразд, дякую. І досі за кермом. Хоча останнім часом трохи підводить здоров'я. Діабет.

Аннин батько нічого не відповів і подивився вниз на тарілку.

Три роки поспіль ми святкували Різдво в мого батька. «Бо так ближче», – казали ми іі батькам. До Ромфорда іхати було значно менше часу, та й у тата більше нікого не було. Проте цього року через Аннине почуття обов'язку, і тільки через нього, ми вирішили провести свято з ними в невеличкому селі на узбережжі Саффолку.

– І на Різдво залишиться сам?

– Ні, піде на вечерю до друзяки… тобто найкращого друга, Стівена.

– Це той малий Стів? – запитала Анна з дещо самовдоволеною усмішкою. Анну тішило, як я добирав слова в присутності іі батьків.

– Угу, малий Стів. Усе буде добре. Тим паче він собі прикупив величезний телевізор із пласким екраном, а ми ще й підключили йому Sky Sports, то він як свиня в… – я ледь не вдавився паростком, – тобто і справді щасливий…

На протилежному краю столу Анна придушила смішок і з притаманною ій грацією відпила херес.

– Якщо не помиляюся, ті телевізори дорогі, – сказала мати Анни, витерши рот серветкою. Як і зазвичай, на ній був костюм-двійка в клітинку, як у суворої, незворушної гувернантки. Не знаю чому, але вона завжди подавала іжу в гумових рукавичках. Їі руки були бліді, ніби іх ретельно відшкребли й натерли металевою губкою.

– Він сплачує частинами, – відповів я. – Натрапив на різдвяну безвідсоткову акцію.

Тиша. Ми слухали клацання годинника, шум вітру і стукіт дощу по шибках.

– Ми ж ніколи не мали боргів, Дженет? Ніколи не купували в іпотеку, не брали кредитів. Африканці можуть того ще й як навчити.

Я ввічливо усміхнувся. Хотів відповісти, що це через те, що церква дала вам житло, і ви за останні тридцять років не купили нічого, крім сорочки.

Анна казала, колись він був неймовірним. Діяльним. Мовою суахілі його називали дактарі, лікар. У селі він був не лише священиком і лікарем, а й інженером, суддею, примирителем. У якому б поселенні вони не мешкали в Кеніі, його завжди шанували як особу шляхетного походження.

Хоча були й прикрощі. Анна вживала саме це слово. Прикрощі. Інтрижки з тутешніми дочками Божими. Усе скінчилося тим, що церква більше не могла закривати очі і зрештою наказала сім'і повернутися додому.

– Йому подобається футбол і всі фільми, – відказав я, а мати Анни пробурмотіла «Це чудово» і ще щось, але я не розчув.

Усе думав, що ж тато зараз робить. Сідає вечеряти разом з малим Стівом та його дружиною. Промова королеви, потім гратимуть у лото.

– А в тебе як справи, Роберте? – батько Анни врешті-решт порушив тишу. – Багато зараз роботи?

По правді, ні, але сказати ім таке я не міг. «Сімтех» поки не мав свого офісу. Та й потреби немає, казав Скотт, інвестор. Ми наймали спеціалістів із Бельгії для написання більшості програм, а двічі або тричі на тиждень організовували конференц-дзвінок із Марком у Брюсселі. Для решти вистачало електронної пошти та Google-чату. Я ніколи не був перевантажений роботою. Переважну чистину дня писав коментарі на форумах програмістів і грав у віртуальний футбол.

– Знаєте, то те, то се. Усі ті справи з компанією.

Очікував, що батько Анни щось додасть, проте він лише кивав головою, роздивляючись повз мене щось на стіні. Він не схвалював моєї кар’єри, вважав, що мені просто пощастило, ніби ті гроші мені звалилася за помахом чарівної палички.

Дратувало, що він думав, ніби ми марнотратники. Майже всі гроші ми вклали в будинок у григоріанському стилі, високий, трішки ветхий, якраз на вершечку Парламент-Гіллу. І хоча був ще новий одяг і машина, проте ніхто на Багами щотижня не літав.

– Роботу зараз не так просто знайти, що не кажи. – Він відказав, ніби я безробітний і неспроможний забезпечувати сім’ю.

– А що в тебе, Анно? Я маю на увазі роботу. – Він так холодно запитав, що мені було аж не по собі від того, що вони батько і дочка.

– Усе гаразд, – відповіла Анна.

Я думав, вона розповість більше, ба ні. Сиділа мовчки, дивлячись на африканську різьблену фігурку на серванті.

Перед знайомством із батьками Анна попередила, що вони холодні й дивні і між ними ніколи не було близькості. Проблема полягала в тому, що їхня любов до Африки та місіонерської роботи більша за любов до дочки. Коли все йшло гладко, вони нагадували молодят під час медового місяця, і Анна відчувала, що заважає їм. Коли все летіло шкереберть, а батько їхав у наступне «відрядження», мати її ненавиділа, ніби Анна була винною в його ненаситній хтивості до сільських дівчат.

Одну історію про Найробі, хоч із якого боку вона її оповідала, я ніколи не міг зрозуміти. Її батьки іноді забирали до себе дівчат із їхньої церковної парафії – бідних чи тих, кого спіткало горе. Анна мусила їм прислужувати, не просто гостинно приймати (що вона і так з радістю робила), а подавати чай, застеляти постіль, приносити рушник після того, як вони помилися. Казала, що розуміє: мусить допомагати знедоленим. Це їй утовкмачували ще з найменшого віку. Але іноді складалося враження, що не вона дочка, а ті дівчата.

Того вечора в гостях у батьків Анни я скрутився калачиком під ковдрою і читав у себе в кімнаті старий роман Джеймса Герріота. І хоча ми вже були одружені – імпровізоване пляжне весілля на Балі, – ми все одно спали

порізно. У кімнаті майже не було меблів: ліжко, поруч столик, на ньому Біблія. Ніякого вай-фаю чи телефону, лише повна полиця старих бежевих палітурок із вицвілими назвами. Анна припускала, що окремі спальні – це наше покарання за неспланованe та неоголошене весілля, якого не благословила церква. У тому й була між ними різниця. Мій батько не міг стримати радості та хвилювань від несподіванки і все казав, що це наше весілля, і ми можемо робити, що заманеться. А от Аннині батьки затаїли на нас образу.

У двері тихенько постукали, Анна зайшла до кімнати в пальті.

– Я більше не витримую, – мовила вона. – Треба піти кудись випити.

Ми попередили, що підемо швиденько прогулятись, а замість того подалися до сусіднього села за дві милі. Легенький вітерець іще ніколи так солодко не дихав в обличчя. Ми так наполегливо шукали бодай якусь ознаку життя, що майже не говорили, поки бігли темною сільською дорогою.

Маленьке прибережне містечко Саутволд ніби вимерло, живим здавався лише маяк. Відтінявся і височів над містечком, вів тихий двобій із місяцем. Ми чули власні кроки і тихий шум моря.

– Мабуть, усе вже буде зачинено? – запитав я.

– Треба уважніше дивитись, – відповіла Анна, коли ми повернули на бруковану вулицю.

Ми вже подумували припинити пошуки чи взяти таксі й поіхати до сусіднього містечка, аж за поворотом побачили світло. Готель, де також був і паб.

Коли відчинили двері, здавалось, ми залазимо в паруючу, гарячу ванну. Стояли на порозі і вбирали в себе тепло та гамір бару, мерехтіння та дзижчання грального автоматів. У кутку сиділа галаслива купка місцевих у різдвяних светрах та капелюхах Санти.

– Що ти будеш? – запитав я Анну біля шинквасa. Довелось кричати, аби перекричати гамір.

– Келих світлого пива і, мабуть, щось подвійне.

– Що?

– Подвійне. Я хочу подвійне. Подвійну дозу міцного.

Я розсміявся. Анна рідко вживала спиртне, і я ніколи ще не бачив, щоб вона пила міцні напоі.

– Гм, добре. Я буду пиво.

– Чудово, – відказала Анна, і та відповідь дещо нагадувала іі батька. Вона розглядала пляшки над баром. – Джин. Мабуть, я буду джин.

– Добре. – Я намагався привернути увагу бармена. – Нам пиво і джин.

Вона штурхнула мене ліктем:

– Але, Робе, він мусить бути подвійним. Два в одну склянку.

– Звісно, зараз, серденьку, – промовив я всміхаючись.

Ми сиділи біля бару обличчям одне до одного. Анна одним махом випила весь джин, трішки здригнулась, іі щоки запалали. Вона полегшено видихнула.

– Пробач, – мовила вона, наздоганяючи джин пивом. – Я маю на увазі іх. Я розумію, що це складно.

– Усе гаразд.

Анна захитала головою:

– Та ні, не гаразд. З віком вони стають іще більш дивакуватими. І найгірше, що це ще вони намагаються бути люб'язними.

– Справді? – Я ледь не приснув пивом.

– Так. Їм тут не подобається. Я маю на увазі Англію. Вони тут нещасні, і цього не приховаеш. – Вона зробила великий ковток. – Мені так подобається з твоім татом. Це жахливо, але я б хотіла до нього іздити кожний рік.

Я знав, як Анні подобалось проводити Різдво в нашому невеличкому будинку в Ромфорді. Тато виставляв різдвяних оленів та велетенського надувного Санту в нашому палісаднику.

Я хвилювався, коли вперше привіз іі до нас на Різдво. Після смерті мами тато не дуже хотів святкувань. Одного року ми замовили китайську іжу, іншого ж ласували святковою вечерею в пабі.

Але коли дізнався, що приіде Анна, тато сказав, що зробить усе як годиться, саме так, як колись робила мама. Він розпитав у дружини малого Стіва, як готувати індичку, запікати картоплю. Дістав із горища штучну ялинку і прикупив крекерів. І вперше в житті придбав нарізаний скибками чорний хліб замість звичного білого.

З першоі миті знайомства тато сказав, що Анна – це сім'я. Завжди думав, що він може підколоти, щось типу: «ну, сину, оце ти знайшов собі кралю», але нічого подібного не зірвалося з його вуст. Першого Різдва вони тільки те й робили, що вели балачки у вітальні. Йому подобалося слухати оповідки Анни про Африку і пансіон, де вона навчалася. А іі забавляли історіі тата з життя таксистів та футбольні баталіі клубу «Вест Гем».

Трохи пізніше ми пригощалися напоями, тато дістав фотоальбоми, і ми схилились над ними на старому потертому дивані.

– А це твоя мама, Робе? – запитала Анна, показуючи пальцем на світлину, де мама в капелюсі від сонця на пляжі в Брайтоні.

– Так. Тату, а коли це було?

– Не пам’ятаю, синку. Думаю, тобі тут сім чи вісім… – відповів тато надламаним голосом.

– Вона красива, – раптово мовила Анна, і ми всі уважно подивились на світлину.

– Так, дійсно красива… – Тато завжди говорив про неї в теперішньому часі, бо так і не зміг прийняти її смерть. – Дивись, – він перегорнув сторінку, – ось хороша. Це ми на Різдво. Мама саме з новою зачіскою.

– Вона прекрасна, – сказала Анна. – Господи, подивися на себе, – вона тицьнула пальцем на мене, ще тоді незграбного підлітка, – яке ж ти худюще.

– Він завжди був таким. Не знаю, від кого це в нього. Точно не від мене, – голосно сміявся тато.

Здається, я ще ніколи не бачив, щоб Анна почувалася настільки розслаблено, настільки по-домашньому: ноги на журнальному столику, у руці пляшка пива. Після того вечора ми їздили кожного Різдва в Ромфорд. З Анною наші сімейні традиції відродились. А вона їх любила, як сама казала, це саме те, чого в неї ніколи не було. Шампанське вранці і святкове відкриття здоровенної коробки цукерок. Кухлик пива в пабі, поки готується індичка. Гра в лотерею. Святкові капелюхи, які тато нас змушував носити весь день.

Пополудні шампанське робило свою справу, і тато ставав надто сентиментальним, казав мені й Анні, як нас сильно любить, що вона йому як дочка, якої в нього ніколи не було. А потім кожний рік майже в той самий час засинав на дивані, одразу після традиційного виспівування «Hey Jude» під караоке.

– Ми могли б святкувати разом, тато і твої батьки, – я поклав свою руку на руку Анни, – хоча мені важко уявити, як твоя мати співає під караоке.

– Ага. – Вона раптово нахилилась і поцілувала мене в губи. Я відчув хвилю хтивості, придушене бажання, схоже на потяг зайнятись сексом після похорону.

– Нічого собі. Обережніше, Анно. Це точно пахне публічним виявом почуттів.

Вона відхилилась на стільці:

– Думаю, це все джин. Але я не жартую. Я не хочу більше приїздити сюди на Різдво. Я знаю, що вони моі батьки, але не хочу. – Анна опустила голову, ніби соромилася власних слів. – Я сумувала за тобою вчора.

– У своій дитячій спальні?

– Так. І мені тебе хотілося.

– Справді? Я завжди можу пробратися до тебе.

– Ні, – швидко відповіла Анна і роззирнулася змовницьки. – Але я прийду до тебе.

Я розсміявся:

– Ти п’яна?

Вона захихотіла:

– Якщо чесно, е трохи. Це різдвяний настрій. Але якщо без жартів, я забороняю тобі виходити з кімнати. Мені набагато простіше. Я знаю, коли вони вкладаються, знаю, які дошки риплять на сходах, знаю, як відчинити двері, щоб не клацнув замок.

– Я вражений.

– Любий, я не така вже й консервативна, як тобі здається.

– А що як ми зчинимо гвалт? – запитав я жартома, пиво вже встигло вдарити мені в голову.

– Не зчинимо. Принаймні я буду тихо.

Я запитально поглянув на неі.

– Я ж училася в пансіоні, Робе. Я знаю, як не шуміти. – Вона пустотливо мені всміхнулась і покликала бармена: – Можна мені ще один джин?

Бармен кивнув головою.

– Подвійний, будь ласка.

Додому повертались трохи напідпитку. Для власноі ж безпеки Анна змусила нас іти одне за одним назустріч руху транспорту. Коли машини наближалися, вона тягла мене до краю узбіччя, аби іх пропустити.

Останній відрізок дороги був тротуаром, і ми йшли, тримаючись за руки.

– Ти ж і досі збираешся до мене? – запитав я.

– Звісною, ми ж домовилися, – майже офіційно відказала вона. Потім зупинилась; я думав, ще одна машина, але дорога була пуста.

– Може, нам варто спробувати… – сказала вона.

– Що спробувати?

– Народити дитину.

– Ти п’яна?

– Хмільна.

– Серйозно? – запитав я.

Ми ніколи не говорили про дітей. Нам подобалося наше лондонське бездітне життя: кар’ера Анни, марафони «Зоряних війн», фестивалі вуличноі іжі у

вихідні. Прогулянки на човні в парку, музеі в дощові дні, ліниві полудні в пабах. Це було саме те лондонське життя, яке ми завжди уявляли. Світ із дітлахами десь лежав у далекому майбутньому, яке було таким же реальним і нашим, як і майбутне, яке б ми мали, якби оселилися десь у Перу.

Я завжди спостерігав за Анною, коли вона була з дітьми. На відміну від інших жінок, вона не сюсюкала з ними. Я одного разу бачив, як вона тримала дитину подружки. Анна невміло гойдала дитя, як незграбна Діва Марія у вертепі. Після того як вона повернула дитину матері, я помітив, як вона потайки обтирає дитячу слину об штани.

– Цілковито, – відповіла Анна, схвильовано прикусивши губу. – Сьогодні під час вечері я думала про твого тата і про те, як сильно люблю до нього іздити на Різдво. Це родинне тепло. І я дуже хочу також мати це, хочу, щоб це теж було моїм.

Я пригорнув іі до себе й поцілував у маківку. Любити Анну – це як знати таємницю, яка більше нікому не відома. Таємниця, яку ти тримаеш при собі і більше нікому не довіряеш. Бо я був единим, кого вона впускала до себе. Ми так і стояли якийсь час на узбіччі, ніжно похитуючись у сяйві місяця.

Думаю, дитину ми зачали тіеі ж ночі або вранці, коли батьки Анни пішли до церкви. За кілька тижнів Анна покликала мене до ванноі кімнати. Вона сиділа на краечку ванни, уважно вивчаючи під різними кутами падіння світла чітку синю смужку на тесті на вагітність. Я прочитав інструкцію, аби переконатися, що ми все правильно зрозуміли. Так, вона і справді там була, беззаперечна, жирна синя смужка.

– Повірити не можу, – промовив я.

– Знаю, – відказала Анна. – Але не будемо поки радіти. Ми ж не знаемо напевно.

Вона побачила, як у мене опустилось обличчя, і поклала свою руку на мою:

– До речі, ця марка позиціонуеться як одна з найменшим рівнем хибнопозитивних тестів. Я іі саме тому обрала.

Я нічого не відповів, і вона обняла мене й зарилась головою в мою шию:

– Я просто не хочу передчасно радіти, добре?

– Добре. – Ми стояли і дивились на синю смужку, чіткішу та яскравішу, ніж можна собі уявити.

ти кажеш, що не вода проточила велику дірку в скелі. це зробив бетмен за допомогою бетарангів та бластера. ми дивимося вниз на обрив, що виступає в море, на гумовий човен з дітлахами, який пропливає під аркою, а потім ти біжиш і перестрибуеш через траву, оминаеш кролячі нори, кричиш щосили, я біжу слідом, наздоганяючи тебе. ми сміемось, як навіжені, і біжимо собі далі, збиваючи ногами яскраві краплі дощу з листя.

3

Синя смужка. От, зрештою, і все, що було. Пам'ятаю збентеження лікарки. Мені здалося, що під час УЗД монітор завмер, бо маленький сіро-білий згусток не рухався. Я відчував, як поруч зі мною Анна, затамувавши подих, намагалась розшифрувати тіні на екрані над собою.

– Гмм, на жаль, я не бачу серцебиття, – сказала лікарка, рухаючи датчик по ii животу. Там, де ми раніше бачили серцебиття, електронне коливання, швидкі рухи білого, зараз не було нічого.

Вона почала вимірювати розмір плода. Я запитав, чи він виріс. Лікарка відповіла, що він ще невеликий, усього лиш вісім тижнів, хоч Анна була вже на десятому. Отже, малий, зрештою згодився я, бо нічого в тому не тямив. Недостатня вага плода?

Анна розумілась на тих речах. Не чекаючи на вказівку, вона обтерла живіт паперовою серветкою і сіла на краечок кушетки, втупившись у монітор на стіні.

Наступного разу викидень стався на тринадцятому тижні вагітності.

– Співчуваю, – сказала лікарка. – Але плід не розвивається, як це мае бути на даному терміні. – Цього разу це був не просто згусток клітин в амніотичній рідині, це було людське тіло з руками, ногами, серцем, ротом. Були повіки. Дитина, яку мали вилучити з тіла Анни, могла поміститися на нашій долоні. Хоча ми не знали ii статі, пізніше Анна зізналася, що назвала ii Люсі.

Анна залишилася з горем на самоті. Вона не сказала матері; не поділилася з Лолою, хоча та й відкрила ій душу про власний невдалий досвід. Бо це Анна, бо так ii вчили. Стоіцизм понад усе.

Вона виросла в Кеніі, бездоглядне дитя в бідній і брудній парафіі. Щоранку по дорозі до школи місцеві жителі кидали в неі камінням та сипали обра`зами, називаючи білим дияволом та смердючою діркою. Коли Анна про це розповіла батькам, ті казали, що це вона скаржиться, називали розбещеним дівчиськом, не готовим страждати заради Всевишнього.

Ми тримали все в собі. Наші втрачені немовлята були нашими таемницями. Вони поеднували нас. Жахливі таемниці, але наші, тільки наші.

Вона розповіла мені про все, навіть про ті почуття, які вважала ганебними. Вважала, що це ii покарання, проте не знала, за що саме. Казала, що терпіти не могла ходити на закупи й дивитись на молодих мам, бо вважала,

що ті забрали ії дітей. Казала, що не вірила, ніби щось було не так із ії яйцеклітиною чи дитиною, яку ми зачали. Проблема була в тому, що вона не могла ії ви?носити. Думала, що ії ушкодили, що мала травми. «Ви-кидень», я ніколи не замислювався над цим словом, над частиною «кид».

Але це не зупинило Анну. Вона працювала над тим, щоб мати дітей, так само як і над дипломом. Ми відвідували лікарів на Гарлі-стрит, вони проводили обстеження, зробили силу-силенну аналізів, та, зрештою, так нічого в неі й не знайшли. Лише відказували, що наступного разу нам неодмінно пощастить.

І ми продовжувати робити спроби й відмовлялися здаватись, бо саме так Анна бачила світ: як битву, де ти тримаеш оборону припертим до стіни. Саме тут ми зійшлись. Хлопець із бідного району Ессексу та ерудоване дівча, які вважали, що мусять щось довести.

Я пристав на пропозицію Анни й пішов до клініки, де в туалеті з поручнем та мотузкою для виклику лікаря мастурбував над якоюсь старою порнографіею. З моею спермою все було гаразд. «Першосортна», – як сказав лікар. Відмінна.

Ми не здивувалися, коли Анна втрете завагітніла, бо власне із зачаттям у нас труднощів не було. Вагітність сприйняли спокійно, дещо навіть фатально. Десь близько восьмого тижня чекали на знайомі симптоми: спазми, як описувала Анна, відчуття порожнечі, навіть незважаючи на те, що в обох випадках плід був усередині, жив і помирав у ній. Проте цього разу монітор фіксував серцебиття. І не просто серцебиття, а чітке й ритмічне. Ми бачили ручки й ніжки, обрис ребер. У дитини були очі, повіки, не повністю сформована підшлункова залоза.

У другому триместрі нам повідомили, що шанси втратити дитину, навіть попри належність до групи ризику, низькі. Ми не вірили. «Не варто передчасно радіти», – казав я Анні, хоча складалося враження, ніби ми граемо в «Перший мільйон», де питання ставали дедалі складніші, а ми продовжували спокушати долю, залишаючись у грі.

– Твоя аналогія не підходить, – казала Анна, – бо тут ми не можемо забрати собі гроші. Вона би підійшла нам, якби так можна було зробити з дитиною.

Це був початок третього триместру, коли я іх помітив. Якось стояв у садку за будинком і побачив два соняшники. Раніше іх там не було. Анна не любила порпатися в землі. Казала, що то кропітка праця, і в житті своему так ніколи нічого й не посадила.

Зайшов на кухню. Вона стояла біля раковини у фартуху і мила чашки з-під кави.

– Мені подобаються соняшники, – сказав ій. – Твоя робота?

– Так, – самовдоволено відповіла вона. – Вони красиві, згоден?

– І справді красиві. Хоча я здивований. Думав, ти ненавидиш садівництво.

– Так і е, не хвилюйся за це… Я просто… – Вона ковтнула і поклала чашку. – Ти думаеш, я дурненька, але мені хотілося щось зробити. Як тобі сказати,

щось для малечі. Я знаю, що це не схоже на мене, але мені подумалося, що так буде краще. – Вона відвернулася від мене, бо не хотіла, щоб я бачив її сльози. Я її обійняв, і Анна припала головою до моєї шиї. – Жінка в центрі садівництва сказала, що вони стійкі, ростуть за будь-яких погодних умов.

Я сидів на підлозі ванної кімнати й дивився на Анну. Вона лежала у ванній і читала книжку, яку обперла на металеву мильницю, щось схоже, я пам'ятаю, було вдома в бабусі. Вона думала про щось своє, намотувала волосся на палець, а я дивився, як бульбашки намагаються перестрибнути через її живіт.

Мене дивувало, як сильно може розтягтися шкіра, її живіт нагадував туго натягнутий барабан, зовнішній шар майже просвічував. Боявся її торкатись. Мені хотілося, та я переживав, що натисну десь не там і моі незграбні руки нашкодять плоду всередині.

Спостерігав, як вона читае. Її рожева бритва лежала на краечку ванної, і, хоча й минуло вже чимало років, це створювало своерідний затишок. Пам'ятаю це відчуття від самого початку, коли ми почали жити разом у моій кімнаті в Кембриджі. Мені подобалося розглядати її колекцію гелів та шампунів у душі; книжку на столику біля ліжка; сережки, які вона акуратно поклала в блюдце на комоді. Так, це було захоплення територіі, але мені воно більше нагадувало визволення.

– О, я саме збиралась тобі сказати, – Анна поклала книжку та опустила руки у воду, – я приедналася до групи у Facebook «Малюки-крихітки».

– Це що таке?

– Назва ж промовиста, Робе. «Малюки-крихітки». Група для мам.

– Щось корисне?

– Я нещодавно приедналась, але якщо коротко, то ні. Вона жахлива. Це Лола змусила мене.

– Вона й досі займається сироідством?

– Займається? Та вона його втілення, Робе. У неі свій блог навіть е, «Мама-сироідка», зараз працює над кулінарною книгою.

– Господи. Бідолашна Індія.

– Та отож. Хоча клянеться, ніби Індіі подобаеться. Каже, після того як перейшли на сиру іжу, навіть круп вдалось вилікувати.

– До речі, Лола е у Twitter, – додав я. – Знаеш, що вона написала про себе?

– Дайно-но вгадаю…

– Чекай. – Я дістав телефон. – Лола Брі-Гастінгс. Мати, дочка, сестра, подруга, вогняна танцівниця, йог, сироідка-евангелістка.

– Хай Бог милує. Але в тому і е Лола, – мовила Анна. – Їй треба ще якось підкреслити «сироідка». Продовжуючи тему – знаеш, що вона нещодавно розмістила в полі «робота» на Facebook?

– Що?

– Президент обіймів і головний асистент із годівлі.

– Що за чортівня?! – Я розсміявся. – То що жахливого в тих «Малюках-крихітках»? – Я освіжив свій келих і запропонував підлити Анні дитячого шампанського, яке вона попивала.

Анна заперечно захитала головою:

– Мені вже досить, напилась цієї штуки до кінця віку… Отже, я думала, там будуть матері з першою дитиною, як і я, які питатимуть про грудне вигодовування чи сон немовляти. Але, Господи, вони такі дивні.

– Що ти маеш на увазі?

– Міранда, одна з адміністраторів, надіслала мені список акронімів, які використовуються в групі, я взагалі про них не чула.

– Як ЖЛР?

– Що це означае?

– Живеш лише раз.

– Ось як. А де його вживати?

– Не знаю, ну, наприклад, перед стрибком з мосту. Типу, ЖЛР!

Анна похитала головою і примружила очі:

– У будь-якому разі мені деякі акроніми здались дивними.

– Там було ДС, ДД, ДЧ?

– Що? – Анна обернулась до мене, по обличчю пробігло обурення від мого глузування. – Ти іх знаеш?

– Усі це знають. Дорогий син, дорога дочка, дорогий чоловік.

– Та не всім це відомо, – відказала Анна. – Гаразд, усезнайку. Що означае ЗГМ?

Я на хвилинку задумався:

– Запланована Грудна Маніпуляція?

– Непогано. Принаймні груди розгадав.

– Як завжди.

Анна підвела брови:

– Знаеш, не смішно.

– Ні граминки? – Я торкнувся іі спини й полоскотав руку.

– Будь ласка, не роби так, – вона хихотіла, – мені боляче, коли сміюсь, тисне вага.

– То що воно таке ЗГМ?

– Зціджене Грудне Молоко.

– Ага, – відказав і відвернувся, нишком перевіряючи на телефоні, як зіграв «Вест Гем».

– Там е ще одна жінка, здається, теж одна з адміністраторів. Вона постійно ділиться своіми ідеями для творчості, усіма тими неймо-ові-і-і-ірними штукенціями, які вона робить із дітьми. Сьогодні в пості запитала, де можна придбати кульки пінопласту, бо ій треба наповнити власноруч пошиту подушку для годування. Питання спровокувало дискусію, чи можуть хімічні речовини з пінопласту потрапити до молока матері.

– Який висновок?

– Сочевиця та сушений горох. Дешево й безпечно.

– Звісно.

Анна сумно подивилась униз і провела рукою по животу. Краплинки поту зібрались над іі губою та бровою.

Я поставив келих і підсунувся до неі ближче:

– Пом’яти тобі спинку?

– Було б непогано. – Вона нахилилась уперед.

Я дивився, як по іі спині котяться крапельки води. На дотик шкіра була гаряча й гладенька, як мокра водяна гірка на сонці.

Анна вилізла з ванноі та пішла до спальні. Вона трішки перевалювалась: короткі, повільні кроки пінгвіна, здавалось, вона йшла по гальці. У неі не було безтурботноі впевненості вагітноі жінки. Уночі вона завжди спали тільки на своій частині ліжка. Коли стукалась об щось животом, потім страшенно переживала не один день.

Я розумію чому. Тому що навіть зараз, за кілька тижнів до пологів, мені здавалося, що ми просто виграли трохи часу. Я чекав, що його серце

зупиниться. Чорна діра на екрані. Аборт. Імені ми не давали. Навіть не обговорювали.

Я сів на ліжко біля Анни. Без жодних попереджень вона почала плакати, уткнувши голову в мої груди.

– Серденьку, що таке? – Я гладив її волосся.

– Нічого, – вона витерла очі, трохи шморгала носом. – Думаю, це все гормони. Це та дурнувата група у Facebook мене накрутила.

– Тобто?

– Я хвилююся, що буду поганою. Маю на увазі, поганою мамою. Я ж зовсім не схожа на тих жінок, та й не хочу бути на них схожою.

Я провів рукою по її руці, вона пригорнулася до мене.

– Але знаєш, – мовила вона, – думаю, краще за це переживати, аніж за те, через що ми звикли побиватися.

Ми лежали разом у ліжку, її губи майже торкались моїх, і ми дивились одне одному в очі. Саме вони мене заманювали. Її очі. Плавні рухи зіниць; її тоненькі, як найтонший папір, повіки, що тріпотіли з кожним ударом серця.

– Уже не можу дочекатися, – мовив переривистим голосом. – Як би я хотів, щоб тато був поруч і це бачив.

Анна пригорнула мене ближче і провела рукою по потилиці:

– Знаю. Це так несправедливо. Він би пишався.

Тато помер від серцевого нападу через два дні після того, як ми розповіли йому новину. Його знайшов малий Стів, у нього був запасний ключ. Тато, як завжди, спав на маминій половині ліжка, поруч лежало фото УЗД плода, яке ми йому подарували.

Анна поглянула на мене, її очі й досі були трохи вологі.

– Я не можу дочекатись, аби побачити його маленьке личко.

– Я теж.

– Не можу повірити, що це насправді відбувається, – вела вона. – Коли ти так сильно чогось хочеш і так довго на це чекаєш, а потім воно нарешті… нарешті відбувається. Я просто… – Вона не могла говорити, сльози заглушили слова.

Я був у садку, вправлявся з радіокерованими вертольотами. Мої цяцьки, так прозвала їх Анна, хоча це були аж ніяк не цяцьки. У мене з’явився новенький навчально-тренувальний вертоліт із коаксильними лопатями. Я припаяв до низу маленький цифровий фотоапарат. І хоча мені вдалося підняти

його в повітря, проте фотоапарат був заважкий, і вертоліт врізався в трельяж із трояндами.

Прислухався, чи ніхто не кричить. Тепер це могло статися будь-якого дня, будь-якого. Сиділи як на голках. Анна відпочивала нагорі. Вона мала народити ще минулого тижня. Як нас і попереджали, чекання – найгірше.

Я взяв вертоліт і, коли вщух вітер, намагався ще раз підняти його в повітря. Він урешті злетів, і мені навіть вдалося його контролювати, поки він маневрував уздовж скляних дверей, аж раптом порив вітру збив його на траву, відламавши одну з лопатей.

– Робе! – Я почув крик Анни, щойно зайшов до вітальні.

– Так?

– Ти можеш підійти?

Я побіг сходами нагору. Вона сиділа з розставленими ногами на краечку ліжка.

– Чорт, ти нормально?

– Здається, почались перейми.

– Точно? Ти впевнена?

– Так, – вона намагалась себе заспокоїти, поклавши руки на коліна, – я виміряла інтервали. І це зовсім не схоже на те, що я досі відчувала. – Вона перевірила годинник, масивний Casio, який вона цінувала за точність і підсвітку.

– Скільки вони тривають?

– Не знаю. Близько сорока п’яти хвилин.

– Господи, Анно, тобі слід було мене гукнути…

– Я хотіла переконатися. – Вона була перелякана, бліда, як смерть. – Думаю, нам треба їхати.

– Я візьму сумку.

– Бери ту, що «день».

Анна спакувала дві окремі сумки, які стояли в коридорі з позначками «день» і «ніч».

– Усе, – сказав я, тримаючи сумки.

Ми стояли у дверях, а Анна перебирала в голові список. В останню секунду я потягнувся по сумку з фотоапаратом, що лежала на приставному столику.

– Навіть не думай його брати, Робе.

Я поглянув на її обличчя. Зараз точно був не час для суперечок.

Лікарка вийшла, й Анна одразу закричала. Перше, що спало на думку, – вона втратила дитину. Я натиснув на кнопку виклику лікаря, але пучок волосся, маківка Джекової голови, почав з'являтися. Лікарка прибігла назад і покликала медсестру, але та кудись вийшла.

Анна й далі кричала, лікарка поклала її ноги на підставку і сунула мені до рук тацю з інструментом. Вона щось гаркнула, але я не зрозумів ні слова, тому стояв біля краю ліжка, тримаючи тацю, поки Анна кричала від болю, даючи життя Джекові.

Спочатку ми жартували, що він не людина, називали його нашим маленьким прибульцем. Навіть коли я побачив тоненьке темне волоссячко і з'явилось його маленьке слизьке тіло; коли почув його крики, що пронизували холодне повітря, поки він лежав на старовинних механічних вагах, – я не міг повірити, що він справжній.

Ніколи не забуду усмішки Анни, коли вона тримала Джекове маленьке тільце, а він собі тихенько підсапував. Вона приклала його до грудей, і це мало настільки вроджений вигляд, наче її того навчила якась небесна повитуха. Ця усмішка була така справжня та щира… мабуть, вона нікому до того так не всміхалась.

– Хочете його потримати, поки я зашию вашу маму? – запитала лікарка.

Я взяв його на руки й ніжно колисав, боявся, аби не нашкодити. Його туго сповили, ніби він і досі в утробі матері, очі – дві опухлі щілинки. Я зрадів, що його забрали з холодних ваг та грубих рук лікаря і йому нарешті затишно.

У книжках про виховання, які я читав, казали, що, на відміну від Анни, потрібен буде час, аби між мною і дитиною з'явився зв'язок. Але це виявилось неправдою. Я відчув його одразу. Мене ніби вдарило блискавкою, яка пронеслася від шиї вниз по хребту. Відчуття, що все, цілковито все було заради цього.

Це було неможливо осягнути. Ми подарували світові це – маленький згорточок, який голосно кричав та воркував. Ми змогли створити іншу людину, з руками й ногами, мозком і душею. Ми змогли створити життя. Ми змогли створити Джека.

4

Стояв спекотний як для весни день. Гемпстед-Гіт кишів бігунами, відвідувачами, сім'ями, що прогулювались із візками. Трава нагадувала клаптеве покривало з килимків для пікніка та кошиків. Завсідники, старенькі бабусі й дідусі, котрі приходили сюди щодня, сиділи на вже звичних лавках і слухали, піднісши до вуха радіо. Хлопчик із дівчинкою

грались у м’яч біля своеі матері: то розбігались і вдаряли, то потроху підкидали, і м’яч летів зі свистом.

У Джека саме з’явився новий велосипед «Людина-павук» зі щитком від вітру та пістолетами з обох боків, і йому дуже хотілося його випробувати. Оскільки знайти рівну доріжку, та ще й без людей, біля Парламент-Гіллу було важко, ми поіхали до парку Гемпстед-Гіт.

Я спостерігав, як Джек видирається на пагорб, ще трохи замалий для велосипеда. Як швидко змінилось наше життя. Йому було п’ять – хлопчина ніврoку, як сказав би мій батько. Лишились у минулому вигнуті ніжки й перші кроки, дитячий лепет. Тепер настав час бібліотечних книжок і батьківських вечорів, де ми намагались переконати Джека, що театральний гурток після занять дійсно цікавий.

– Може, туди? – запитав я, коли ми знайшли рівну ділянку.

– Гаразд, – відповів Джек і перекинув ногу через раму.

– Хлопці, ні, – заперечила Анна. – Тут занадто круто. Я думала, ми знайдемо щось рівніше.

– Це і е рівніше, – відказав я.

– Тут нормально, мамо, – додав Джек.

Анна задумалась, уважно оглянувши доріжку.

– Мені так не здається. Вона надто крута.

Джек зітхнув і закотив очі – навчився в когось у садку.

– Нумо, Джеку, – мовив я йому, – ходімо трішки далі.

– Добре, – погодився Джек і почав штовхати велосипед угору по пагорбу.

Вийшли на рівну ділянку на вершині й побачили хлопчика на триколісному велосипеді разом із занепокоеним батьком, що біг за ним.

– Тут наче нормально, – сказав я.

Анна мала схвильований вигляд.

– Гаразд, – погодилась вона, перевіряючи місцевість. – Але будь уважним, Джеку.

Джек застебнув ремінець на шлемі, як пілот винищувача, і рушив униз доріжкою, оминаючи перехожих. Я біг поруч і всміхався, світився від гордощів. Це нагадувало сцену з кінострічки: шелест дерев, яскраві відблиски.

Я відчув, що хтось торкається моеі руки, і зрозумів – то Анна. Спочатку мені здалося, це від хвилювання, аби будь-якоі миті підхопити і врятувати

Джека, але потім зрозумів, що вона усміхається. Щаслива, відпустила його крутити педалі вниз по схилу.

Джек збавив швидкість перед невеликим схилом, я біг позаду і трохи його підштовхнув, торкаючись сидіння, саме так колись робив тато. Його сповнені гордості радісні привітання, коли я вперше проїхався на велосипеді по нашому району.

– Ти чудово впорався, Джеку, нічого собі! – привітав я, коли він вправно зупинився.

Джек зліз із велосипеда й переконався, що пістолети стріляють.

– У нього добре виходить, – мовила Анна.

– Ще б пак.

– Можна мені ще? – запитав Джек, затягуючи шолом.

– Звісно, можна.

Джек знову виліз на велосипед і почав нарізати кола, оминаючи пні серед трави. Ми з Анною теревенили, не звертаючи на нього уваги, аж раптом Джек, замість того щоб повернути, помчав прямісінько в дерево.

Анна заверещала, і ми кинулись до нього. Сторопілий, він лежав на землі.

– Усе добре? – Я став на коліна біля нього.

Він невпевнено кивнув, ніби не розумів, що сталось.

– Ти поранився? – запитав я. – Скільки в мене пальців?

– Мільйон. – Джек мені усміхнувся.

– Ти пам’ятаеш свое ім’я?

– Джек.

– Ти пам’ятаеш мое ім’я?

– Містер Поросяча Пика. – Джек пирснув від сміху.

– Чудово, жити будеш.

Я допоміг Джекові підвестись і підняв велосипед із землі.

– Що трапилося, серденьку? З тобою все гаразд? – запитала Анна, обтрушуючи його штани й курточку.

– Зі мною все добре. – Джек усе ще мав спантеличений вигляд.

– Друже, що трапилося?

– Не знаю, я їхав собі на велосипеді «Людина-павук», а потім… не знаю… якось дивно стало, і врізався в дерево…

Коли повернулись додому, ми з Джеком сиділи у вітальні, смакували гарячий шоколад і дивилися новини спорту. Джек слухав, повторював назви деяких команд: «Аккрінгтон», «Честерфілд», «Блекберн». Більш складні промовляв уголос: «Джиллінгем», «Скантorп», «Шрусбері».

Він слухав собі далі, потім почав гортати фотографії на невеличкій мильниці. Фотоапарат подарували йому на п’ять років, і з того часу Джек з ним не розлучався.

Він завжди тримав його міцно обома руками, саме так, як ми йому показали, бо це не іграшка, Джеку, це не іграшка. Після того як закінчував зйомку, протирав екран клаптиком туалетного паперу і клав фотоапарат знов у чохол.

– Татусю, – він обережно поклав мильницю на журнальний столик, – а можна мені особливий сирний тост?

Особливий сирний тост – це масло, паста мармайт і кілька скибочок сиру, розплавлених у мікрохвилівці.

– Звісно, можна. Думаю, мама саме зараз його і готує.

– Ти також будеш?

– Ні, я з’ім твій.

– Ні-і-і-і-і-і, – Джек подивився на мене і скосив очі, – тільки спробуй, я тобі таке влаштую.

– Що саме?

– Г-м-м-м-м, – Джек притулив пальця до рота, – ти підеш спати і… і… – він сушив голову, я звів брови, – і… і тобі не можна буде дивитись футбол, – переможно виголосив.

– Ясно, – сказав я, потерши підборіддя. – Ти виграв. Якщо так, то не істиму твій особливий сирний тост.

Джек засяяв, я пішов на кухню, аби перевірити, чи він готовий. Анна нарізала скибки на невеличкі квадратики.

– З ним усе добре?

– Так, цілковито.

– І досі не розумію, що сталося.

– Анно, він усього лише впав з велосипеда. Це абсолютно нормально.

– Але таке враження, що Джек втратив свідомість. Він сказав, що йому стало не по собі.

– Він просто втратив концентрацію. Новий досвід, ще треба чимало практикуватися.

Це не переконало Анну. Вона подала мені тарілку, я поніс її Джекові.

То була єдина страва, яку готував мій тато. Умів робити всю хатню роботу, але готувати так і не навчився. Коли мама прибирала офіси в Сіті, він готував мені на вечерю сирні тости. Знав, як саме їх треба готувати. Трішки підрум'янити скибочки хліба, а щойно вони вистрибнуть із тостера, помазати їх маслом, потім додати пасту, а далі шматочки сиру. Він завжди ставив їх у мікрохвильову піч рівно на тридцять секунд, але стояв, нагнувшись над довгим столом, і чекав на ідеальний момент, перш ніж сир почне покриватися бульбашками. Після смерті мами я сам готував йому особливий сирний тост. Він умощувався мовчки за стіл, мамина серветка-підкладка під тарілку та прибори лежали поруч. Він плакав щовечора, і все, що я міг для нього зробити, це приготувати вечерю, як те завжди робила мама.

– Дякую, красо моя, – відказував він, коли я ставив йому тарілку. Так він завжди звертався. З друзями чи на «Вест Гемі» тато мене завжди називав «красунчику» чи «синку», але коли ми лишались наодинці, кликав «краса моя».

Отже, це все, що я робив, усе, що міг зробити. Протягом року готував татові його улюблену заморожену піцу та млинці, пироги-напівфабрикати. Коли по п'ятницях батько приходив після зміни, його улюблене частування вже чекало на нього: дві порції особливого сирного тоста і кетчуп на додачу.

Я дивився, а Джек жував тости – кетчуп навколо рота. Він усе дивився результати матчів і повторював назви команд. Іноді я впізнавав у ньому тата. Те, як він уважно й зосереджено ів, як повертав голову вбік, коли щось слухав, ніби недочував.

Іноді я мріяв і уявляв їх разом. Як тато садовитиме Джека собі на живіт, як мене в дитинстві. Як Джек трішки підросте, і ми втрьох підемо на матч «Вест Гему». Як тато дозволить йому посидіти за кермом таксі, потеревенити з диспетчерами по рації. Тато світився би з Джеком.

– Друже, серйозно, тільки не дрони. Я тебе дуже прошу, тільки не ці кляті дрони.

Я сидів зі Скоттом у «Кораблі», нашому імпровізованому офісі. Пополудні тут панувала тиша, і за великими столами було вдосталь місця, аби вмоститися з ноутбуками. Завдяки дерев'яній обшивці складалося враження, що ти й справді на кораблі; а завдяки вітражним вікнам – ніби в церкві.

– Річ у тому… – почав був я.

– Ні.

– Але я маю чимало напрацювань, Скотте…

– Господи, Робе, будь ласка, не починай…

– Я куплю тобі випивку, якщо даси мені п’ять хвилин, аби я розповів про дрони.

Скотт розсміявся і ляснув рукою по столу:

– Та тут нема нічого такого, що б ти міг мені купити, аби змусити слухати про твої дрони.

– Пішов ти!

Хоча Скотт жив зовсім недалеко від нас і закінчив Кембридж, наші шляхи не перетинались, і зустрілись ми аж у кімнаті переговорів компанії «Сімтех». Паралельні стежки, жартували ми з ним. Скотт був единим мені відомим випускником Кембриджського університету, котрий купував собі білизну на ринку Ромфорд і, поки йому не виповнилося вісімнадцять, на кожен день народження отримував святковий торт «Вест Гем».

– Повертаючись до іншої теми. Мені дуже потрібен код, – мовив Скотт.

Я подивився в телефон, ніби мені саме надійшло дуже важливе повідомлення. Мені треба було написати кілька скриптів для китайської компанії, що займалася картами, але я ухилявся, і Скотт це розумів.

– Я над ним працюю, Скотте. Працюю. Усе виявилося складнішим, ніж я думав.

– То віддай Маркові.

– Йому теж буде важко. – Скотт хотів віддати роботу нашим бельгійським колегам, та я наполіг, що впораюся сам.

– Так, але їх там шестеро, – вів Скотт.

– Згоден, але це не завжди спрацьовує в програмуванні.

Мій козир. Скотт нічого в цьому не тямив. Багатий і талановитий бізнесмен, але писати коди не вмів. Він зітхнув і крутнувся на стільці.

Кілька горизонтальних зморшок пробігло по стурбованому обличчю Скотта. Я знав, що він подумував над тим, аби продати компанію. Він зазнав збитків після обвалу ринку і зараз намагався «владнати справи». Саме тому хотів, аби я написав йому код: вразити потенційного китайського покупця.

– Робе, слухай, ти мій друг, і ми вже стільки часу працюємо разом. Я ніколи тебе не контролював, але зараз мушу інакше. Мені потрібен код до кінця тижня, домовилися?

Скотт виглянув у вікно, я помітив, що він стукає ногою по ніжці стільця. Я не хотів, аби він продавав компанію, бо тоді я втрачу заробітну плату, а

це так жахало Анну. Навіть більше, аби моя ідея з дронами вигоріла, мені потрібен був «Сімтех». Потрібна була ця назва, послужний список компанії, контакти Скотта у світі фінансів. Без них я опинюся там, де все починалося, представлятиму нашкрябаний бізнес-план у придбаному за Аннині кошти костюмі.

– Якщо я напишу код до п’ятниці, ми зможемо поговорити про дрони?

– Чорти б тебе взяли, Робе, – мовив Скотт із ромфордським акцентом і розсміявся. – Хуане, – гукнув він бармена з ідеальною іспанською вимовою, – коли буде хвилинка, зможеш нам принести два пива?

Хуан кивнув, дістав два келихи і приніс їх нам.

– Розказуй уже, слухаю відкривши рота, – промовив Скотт і відпив великий ковток. – Але пообіцяй, що до п’ятниці все буде готове.

– Обіцяю.

Скотт усміхнувся і закивав головою:

– Отже, дрони. Моя улюблена тема.

– Значить, так, – почав я. – Ми вже про це говорили. Мою думку ти знаєш. Це майбутнє. Програмне забезпечення дешеве, люди використовуватимуть їх усюди. Вони доставлятимуть піцу чи замовлення з Amazon. Будівельники використовуватимуть їх, аби ті доправляли ім чашки з чаєм до…

– Робе, давай-но без преамбули, – перервав Скотт. – Я це вже чув мільйон разів. Далі ти мені розкажеш про пошуково-рятувальні загони…

– Так, але е й нове, і саме про це я хотів поговорити.

– Гаразд, продовжуй.

– Персональні дрони.

– Персональні дрони?

– Так, наддешеві, надлегкі і надтривалого вжитку.

– Припустімо, – мовив Скотт. – І що ці персональні дрони роблять?

– Здебільшого фотографують.

– Фотографують?

– Так, ти ж бачив ці селфі-палиці.

– На превеликий жаль, так.

– Саме це робитимуть ці маленькі дрони, а керувати ними можна зі свого телефону. Тільки уяви: ти на весіллі, і тобі потрібно зробити групову фотографію. Чи ти десь у горах і хочеш показати, куди виліз, який

прекрасний навколо краевид… Чи ти серед натовпу на футбольному матчі. Ще кілька років тому це могли робити лише професіонали, а тепер будь-хто може зробити це за допомогою шматка пластмаси за п’ять доларів.

Скотт на мить задумався і провів по щетині.

– Слухай, Робе, я зрозумів. У цьому таки щось е, і, можливо, ти маеш рацію, але це занадто…

– Занадто що?

– Занадто гарно, Робе.

– Про селфі-палиці теж усіляке говорили.

Скоттів телефон загудів, він подивився на годинник.

– Чорт, мушу бігти.

– Зустріч?

– Ні, нова жінка.

– О.

– Вона росіянка. Мила, але трішки вимоглива.

– Вона набридне тобі через півроку.

Скотт подивився в ноутбук.

– Грубувато, друже, – відказав він і взяв зі столу ключі від машини.

– Пробач, просто пожартував.

– А хоча, може, і твоя правда, – сказав Скотт, махаючи на прощання Хуанові. – Але знаеш, пройдисвіте, я те саме можу й про тебе сказати. Ти любиш переслідувати, будувати нові проекти, але потім вони тобі швидко надокучають.

– В яблучко!

– Ну гаразд, – мовив Скотт, спорожняючи келих. – За вкладку не хвилюйся, беру на себе. І прошу тебе, моя радосте, підготуй мені цей бісів код, добре?

Гемпстед-Гіт

тоді ти вперше побачив сніг, ми пішли кататись на санчатах. зверху на пагорбі стояли дорослі хлопці, пам’ятаю, як щодуху летів вниз, затиснув

тебе поперед себе, ти верещав, сніг летів нам в обличчя, здавалось, ми летіли в надшвидкісному «соколі тисячоліття»[11 - «Сокіл тисячоліття» – вигаданий космічний корабель у всесвіті «Зоряних війн», пілотований Ханом Соло і його помічником Чубаккою.]. едине, що б мені хотілося змінити, джеку, це бачити твое обличчя, якби ж я міг побачити твое обличчя, коли ми неслися вниз схилом.

5

Лило як із відра, а ми стояли біля основи Монумента. Дивились на верх колони, а блідо-сірий камінь зливався з дощем. Єдине, що бачили, – незліченну кількість золотих пір'їн на верхівці Монумента.

Ми почали підніматися гвинтовими сходами. Джек щодуху нісся попереду, чохол з фотоапаратом ніс на спині. Ми подолали половину сходинок, і я відчув, як ними гуляе холодний вітер, а бліде жовте світло манить нагорі.

Якщо не підводить пам'ять, відтоді як Джек навчився говорити, йому подобалася висота. Спочатку це був верх сходів, горище, потім пішли високі будівлі, пагорби, обриви – будь-яке місце, де е вигляд згори.

Ми ходили на Парламент-Гілл і дивились на Лондон. Джек сидів у мене на плечах і стукав мене малими п'ятами в груди. Я показував рукою будівлі, що вимальовувалися перед нами: Радіовежа, хмарочос «Огірок», вежа Кенері-Ворф.

Коли він підріс, почав друкувати собі зображення хмарочосів: Бурдж-Халіфа, Тайбей 101, Шанхайська башта, вежі Петронас, а потім вішав іх на стіну навколо ліжка. Казав, що підніметься на всі.

На оглядовому майданчику Монумента не було нікого, крім нас, і мене здивувало, наскільки ж він вузький – невеличкий прохід довкола колони, огороджений металевою сіткою, вкриті розсипчастою білою штукатуркою стіни.

– Як сьогодні школа? Щось вивчив?

На ньому були сірі шкільні штани та зелена сорочка-поло Початковоі школи Емберлі.

Джек не відповів, був занадто зайнятий, розглядаючи щось поза огорожею.

– Джеку?

Він зітхнув, як підліток:

– Математика, читання, письмо й фізкультура, – випалив він і підвів очі на мене. – Тату, чому він називаеться Монумент?

– Пам'ятаеш, я розповідав тобі про велику лондонську пожежу?

– У давнину?

– Так, у давнину. Його побудували, аби люди про неі пам’ятали.

– Навіщо?

– Тому що люди так іноді роблять. Вони будують щось, аби інші пам’ятали.

– А чому була пожежа?

– Вона почалась саме тут, одразу за рогом, а в давнину багато будівель були дерев’яними.

– І ім довелось відбудовувати всі будинки заново?

– Так.

– Кльово.

Джек спробував ще раз визирнути з-за огорожі. «Кльово». Щойно він пішов до школи, усе стало кльовим.

– Хочеш, я тебе підніму? – запитав його. – Так ти зможеш більше розгледіти.

– А я не завеликий?

– Ти, звісно, великий, але ще не настільки, – відповів йому і посадовив на плечі. Відчував, як Джек крутить головою, вовтузиться своіми малими стегнами, торкається моіх грудей малими ніжками.

Ми підійшли ближче до краю і подивилися на схід уздовж річки. Серед сірого пробивалось кілька кольорових плям: смужка зелених дерев уздовж північного берега та клаптик червоного асфальту дитячого ігрового майданчика між двома будівлями.

– Татусю, подивись. Я бачу Тауерський міст.

– О, так, звісно ж, бачиш. Хочеш зробити кілька кадрів? – Він серйозно закивав головою, і я відчув, як Джек смикнув рюкзак і обережно дістав фотоапарат.

Він почав фотографувати, я відчував, як він крутиться, аби зловити найкращий кадр. Джек любив фотографувати згори, найкращі світлини ми друкували й поповнювали його колекцію над ліжком. Ранкові промені у вікні його кімнати. Вихідні в Дорсеті, білий маяк на тлі пурпурового неба. Краплі дощу на скляному даху Кенері-Ворф.

Джек не рухався, сидів собі спокійно на моіх плечах. Я подумав, мабуть, щось сталось, і поглянув на нього – Джек тихенько вмостився й уважно розглядав місто, як старий йомен, що оглядає своі землі.

Джек чудово знав Лондон. Поізди метро були його драконами, і йому було відомо, що, якщо наступить на щілини на тротуарі, його з’їсть ведмідь[12 - Англійський забобон (англ. Don’t step on the cracks or the bears will get you), про який говорять дітям, аби ті були уважні й дивились під ноги.].

Він ходив у Чайнатаун, аби поласувати дімсам[13 - Легкі китайські частування до чаю (невеликі порції печива, фруктів або морепродуктів).], міг назвати всі мости через Темзу. Він любив це. Милуватися заходом сонця з південного берега річки; стрибати в гумових чоботях по калюжах рибного ринку Біллінгсгейт. Шум теплого вітру при вході в метрополітен. Кіптява, що так глибоко в'ілась, аж здавалась уже невід'ємною частиною тебе.

Ми так постояли ще трохи, чотирируким гігантом, що прислухався до поліцейських сирен десь удалині, похмурого гулу машин, гамору міста – звуків, які помічаеш, лише коли вони вщухають.

Дорогою додому Джек мовчав. Я знав, він рахуе зупинки – риса, яку він успадкував від Анни. Вона й досі рахувала, щоразу, коли іхала в поізді. Мигцем погляне на карту, потім ледь помітно рухае губами, прокручуючи в голові всі станції.

Вона запам'ятовувала всі подорожі, коли переіхала до Лондона. Я навіть іі перевіряв, давав невеличкі завдання. Анна без зволікань розповідала, як доіхати з площі Пікаділлі до Кемден-таун, чи вираховувала найшвидший шлях від Ланкастер-гейт до Ріджентс-парк. Іноді було простіше звернутись до Анни, ніж до карти.

Далі дощило, коли ми вийшли з метро. Ми йшли до дитячого центру в Гемпстеді, одного з тих, що пропонують йогу для матері й дитини, органічні підсмажені індійські овочі бхаджі та смажену каву з Суматри. Джек побіг до сухого басейну з кульками, я знайшов вільний столик і замовив американо. За сусіднім столом сиділи дві жінки, які говорили про третю, чие дитя відмовлялось істи з пляшечки, а вона його годувала усіляким обробленим непотребом.

Я пив собі каву й перевіряв на телефоні пошту. Реклама про інвестування нових стартапів, папери від бухгалтеріі, запрошення виступити на заході одного техінкубатора, присвяченому вихованню нового способу мислення в умовах віртуальноі реальності.

Джек виліз із басейну і мчав пластиковим тунелем разом з іншим хлопчаком, якого знав зі школи. Двое жінок і досі теревенили про своіх депресивних нянь і те, що це скоріш притаманне слов'янам. Я знав, що Анна тут би не витримала. Тут краще бути чоловіком. Тебе не чіпають.

Телефон задзижчав. Це був Скотт.

Думав, ти пришлеш мені той код.

Зараз на ігровому майданчику, можемо поговорити пізніше?

Пауза на роздуми. Потім побачив, що він знову пише.

Робе, будь ласка, зателефонуй, бо мені зараз урветься терпець.

Трохи пізніше, не хвилюйся, усе добре.

Я не збирався писати код. Китайська компанія велика і багата, вона зметe нас. У них свої люди, своя інфраструктура. За наявними даними, «Сімтех» зруйнують, а з ним і мій шанс запустити дрони.

Я поглянув на Джека. Він разом із хлопчиком намагався залізти у вікно пластмасовоі машини з серіалу «Придурки з Хаззарда». Відклав телефон і спостерігав за ним. Ще з самого малечку мені подобалось дивитися, як він грається з іншими дітьми, його перші незграбні спроби подружитися: як він обережно усміхався і піднімав брови під час знайомства; як показував усі свої речі – кольорові олівці, іграшки, малюнок на футболці, – аби улестити потенційного друга.

Я намацав у кишені список покупок від Анни. Ті списки завжди мене тішили. Їх точність, охайність, як вона зазначае потрібну марку помідорів чері, іі примітки, пояснення, які саме головки спаржі треба вибрати. Я зберігав іі списки покупок у гаманці і читав у поізді, автобусі чи коли чекав на неі.

«Будь ласка, перегорни, – якось вона написала, – у випадку, якщо не буде Gruyere». На звороті був охайно виведений список із семи сирів зі вступним поясненням, що вони зазначені в спадному порядку бажаності.

Відірвав погляд від списку – і раптом Джека ніде не було видно. Я підвівся, кава розлилась на стіл, ні в машині, ні в басейні з кульками його не було. Я розгледів його в кутку на краечку мата. Він нерухомо лежав на підлозі.

Я підбіг до нього, а Джек усе лежав у тій самій позі й дивився в стелю.

– Джеку, Джеку, з тобою все гаразд?

Він поглянув на мене затуманеними очима, ніби щойно прокинувся і не знав, де перебуває.

– Ти не поранився?

– Ні, – відказав Джек, – я просто перечепився.

– Цілий?

Джек примружив очі:

– Мені… якось дивино.

– Красо моя, як дивно? Паморочиться голова?

– Що таке паморочиться? – запитав він.

– Це як коли ти катаешся на каруселі на ігровому майданчику.

– Великому чи маленькому?

– Великому ігровому майданчику.

Джек кивнув.

– Отже, ти розганяешся щодуху, а потім зістрибуеш. І тобі дивно. Оце тоді в тебе паморочиться голова. Таке ти почуваеш?

– Здається, таке.

– А в школі таке з тобою траплялось?

Джек задумався над моім питанням.

– Я з Натаном стрибав на батуті, і мені здавалось, що в голові літали космічні кораблі.

– А зараз літають?

– Ні. Татусю, не кажи дурниць. – Він підвівся, рум'янець повернувся до щік.

З того часу як він упав з велосипеда в парку, Анна була переконана, що в Джека проблеми з рівновагою. Я був іншої думки, вважаючи, що він упав через неуважність чи перезбудження. Казав, що діти часто вдаряються об предмети. Але вона стояла на своему. Казала, що нічого подібного не траплялося, коли Джек грався, проте якось помітила незвичну поведінку, коли він ішов до туалету перед сном.

– Можна знову піти погратися з моім другом?

– Ти зараз себе добре почуваеш?

Джек постукав по голові, поплескав по животу й ногах.

– Так, я добре.

– Біжи, але будь обережний, – відказав йому й оглянув з ніг до голови.

Він побіг собі і за мить знайшов друга. Я дивився, як він лазить по тунелю і сідае в поліцейську машину, а потім його новий співучасник злочину почав шпурляти гумові кульки по іграшковому будинку.

– Як минув ваш день? – запитала Анна, коли прийшла додому. Повернулася після зустрічі з кліентом. Ніякої сумки з ноутбуком, підбори, а не зручні черевики, макіяж.

– Непогано. Загалом, чудово, – відповів, помішуючи ризото.

– У тебе все добре?

– Так, просто трохи втомлений.

– Де Джек?

– У себе в кімнаті.

– Добре, піду нагору.

Вона налила воду з-під крана в склянку, сперлась об стіл і зняла туфлі. Знав, що ій це важко давалося: працювати в банку, поки я бігав до школи і доглядав Джека. Хоч вона й навчалась у прогресивній школі, де дівчат учили бути незалежними й мати відповідні права, ій було непросто повертатись додому і спостерігати за тим, як я готую Джекові вечерю, жартую з ним про те, що ми робили протягом дня, – усі ті дрібниці, які в глибині душі вона відчувала, що мала б робити сама.

Та Анна ніколи не дозволяла почуттям узяти гору над собою. Вона знайшла вихід. Замість того щоб байдикувати після роботи, проводила кожну вільну хвилину з Джеком: купала його, читала на ніч, а тепер додалися й невеликі домашні завдання. Після робочого дня саме Анна перевіряла, чи Джекова склянка з водою повна, чи двері в його спальню правильно причинені, чи великий та маленький ведмеді стоять на варті.

Вона обійняла мене за талію і пригорнулася до шиї.

– У нас сьогодні дитяча чи доросла іжа?

– Доросла.

– Справді?

– Ти знову хочеш горошок та рибні палички? А от і ні, я приготував ризото.

– Ого, нічого собі.

– Ти розчарована?

– Ні, ризото – це чудово, – мовила вона. – До речі, як погрались у дитячому центрі?

– Було добре, Джекові сподобалося. Він зустрів там друга. Здається, там була одна з Лолиних товаришок.

– Хто?

– Та, пихата.

– Дуже зрозуміло.

– Не знаю. З шарфом. Така ділова супермамка.

Анна захитала головою:

– Ти щойно описав усіх її подруг.

Я почав різати зелену цибулю, не знав із чого почати.

– Не варто хвилюватися, але він знову впав.

– Справді? – Анна повернулася до мене. – Він не ушкодився?

– Ні, усе добре. Він упав, а потім сказав, що в нього запаморочилася голова.

Анна зблідла і почала втискати пальці в долоню.

– Я знала, я відчувала, щось тут не так.

– Серденьку, ти завжди це робиш. – Я обійняв її.

– Відведеш його завтра до лікаря? – мовила вона і вирвалася з обіймів.

– Звісно, відведу. Ти справді думаєш, ще необх…

– Так, необхідно, Робе. Ми і так затягли.

– Гаразд, відведу. У них завтра запланована прогулянка після школи. Гадаю, це лише якась вушна інфекція чи щось на кшталт того. Пам’ятаєш, малим він частенько їх підхоплював.

– Ти думаєш?

– Господи, Анно, ні. Я просто намагаюся сказати, що тобі не слід так побиватися…

Поки ми говорили, Джек виліз на спинку дивана, а потім, удаючи канатохідця, пройшовся по бильцю.

– Поглянь на нього, та з ним же все гаразд.

– Сподіваюся, – відказала Анна. – Школа його геть виснажує.

Джек зліз із дивана і на підлозі намагався зробити стійку на голові.

– Сонечку, я серйозно. З ним усе більше ніж гаразд.

6

– Я не хочу, аби ви зараз хвилювались, але отут е щось, що, на мою думку, потребує більш детального вивчення, – сказав лікар, оглядаючи звіт.

Я відчув, як поруч зі мною Анна здригнулась і подалася вперед на стільці.

Два тижні тому ми були в цьому ж кабінеті разом із Джеком. Лікар перевірив, як він крокує вздовж прямої лінії, присвітив ліхтариком в очі, перевірив рефлекси гумовим молоточком. Лікар сказав, що все добре, жодних

відхилень. Але те, що трапилося з Джеком, дещо нагадувало епілепсію, тому як запобіжний захід вирішили зробити кілька аналізів крові та комп'ютерну томографію.

Усі втрьох підійшли до знімка. Джекові сказали, що боліти не буде, йому просто сфотографують голову. Пообіцяли, що, якщо зможе влежати нерухомо, як статуя, ми підемо в «МакДональдз» і купимо йому «Хеппі Міл» та морозиво.

– Отже, – вів лікар, – на знімку Джекового мозку є невеличка пляма. Ми поки не знаємо, що це, але, аби себе убезпечити, нам потрібно, щоб ви проконсультувалися зі спеціалістом.

– Невеличка пляма. Що це означає? – запитав я.

– Насамперед, не панікуємо. Зазвичай потім виявляється, що подібні речі не становлять жодної небезпеки. Це може бути наріст або кіста. І лише в незначній кількості випадків – пухлина. Але навіть якщо і так, зазвичай такі пухлини доброякісні.

«Пухлина». Я подумав про Джека за дверима в ігровій кімнаті.

– Ви можете нам дати більше інформації? – запитала Анна.

Лікар дивився на екран і ворушив губами.

– На жаль, більше нічого. Лише те, що я бачу відхилення і воно потребує подальшого вивчення.

Анна глибоко вдихнула, я бачив, як вона щипає шкіру на руці.

– То що ж відбувається зараз? – запитав я. – Його потрібно буде оперувати?

– Заради всього святого, – мовив лікар, склавши руки, – давайте поки не будемо говорити про це, містере Коутс. Ми поки навіть не знаємо, що це. Найімовірніше, дрібниця. Та про всяк випадок я направив Джека на консультацію. Не хочу, аби ми гаяли час.

– Чи можемо записатись до лікаря цього тижня? – запитала Анна.

Лікар зробив глибокий вдих і перевірив календар.

– Можу записати на середу, якщо вам зручно.

– Дякую, – відказала вона.

Лікар-консультант? Навіщо Джекові йти на прийом до лікаря-консультанта, якщо, найімовірніше, нема про що хвилюватися?

– І це все, що ви нам можете сказати? – запитав я лікаря.

– На жаль, це все. Лікар Кеннеті більш компетентний, аби зробити лікарський висновок щодо знімка.

– Ясно, – відповів я йому. – Розумію. Та ви ж можете ще щось розповісти з вашого досвіду…

На лікарському столі стояла рамка зі світлиною, розвернута лицем до нього. Мені стало цікаво, чи на ній зображені його діти.

– Якщо це пухлина, – вів лікар, – тоді, зважаючи на вік Джека, його потрібно буде оперувати. Проте поки це невідомо, і зараз робити будь-які припущення щонайменше неетично й несправедливо. Як я вже казав, якщо це пухлина, і вона велика, то в більшості випадків вони доброякісні. Отже, я розумію, що це складно, проте, будь ласка, намагайтесь не хвилюватись.

«Доброякісна. У більшості випадків доброякісні». Ватяними ногами я вийшов з кабінету, саме хотів переговорити з Анною, але до нас мчав Джек у чомусь схожому на накидку.

– Ми йдемо в «МакДональдз»?

– Звісно, йдемо. – Я куйовдив йому волосся, поправляв накидку.

У «МакДональдзі», поки я займав столик, Анна з Джеком пішли до прилавка. Він був одягнений у светр Angry Birds і сині джинси. Волосся трохи відросло, і світлі завитки крутилися за вухами. Він переможно повернувся від прилавка з коробкою «Хеппі Міл».

Джек сів за стіл, обережно розмотуючи гамбургер. Ми дивились, як він виймає маринований огірок, зішкрябує соус, а потім гордовито ласує. Доївши, він усміхнувся, із залишками соусу навколо рота, запитав, чи можна ще один. З ним усе було гаразд. Як могло бути інакше. Тільки погляньте на нього!

– Робе, я не хочу йти.

– Знаю, але це тебе відволіче.

– Твоя правда, – мовила Анна і відвела погляд. – А чому ти так хочеш поїхати? Зазвичай ти ж ненавидиш такі заходи.

Це був обід на честь Лолиної кулінарної книжки для мами-сироїдки.

– Мушу зізнатися, що мені це не дуже до вподоби, проте, якщо не поїдемо, сидітимемо і лише переживатимемо.

Анна подивилася на мене з-за кухонного столу:

– Я просто… Господи, я навіть думати про це не хочу…

– Серденьку, – потягнувся через стіл і поклав свою руку на її. – Я знаю, про що ти думаєш, але так не можна. Пам’ятаєш, що лікар сказав. Лише в дуже невеликій кількості випадків це може бути пухлина. І навіть якщо так, найімовірніше, вона буде доброякісною. Ми просто хочемо переконатись, та й усе.

Анна не відповіла, і я бачив, як вона скрегоче зубами.

– Нумо, мусимо йти. Джек дуже хоче побачити Індію.

– Твоя правда, – Анна погодилася після паузи, – це мене відволіче.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=40173758&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примітки

1

OkCupid та Heavenly Sinful – онлайн-служби знайомств. (Тут і далі прим. пер.)

2

Kinks – британський рок-гурт, заснований у 1963 році. Одні з засновників субкультури модів.

3

Едвардіанська епоха – період правління короля Едуарда VII (1901–1910 рр.), іноді до неі долучають і кілька років після його смерті, що передували початку Першоі світовоі війни.

4

Enid Mary Blyton (1897–1968) – англійська письменниця, яка працювала в жанрі дитячоі і юнацькоі літератури. Одна з найуспішніших підліткових письменниць XX століття.

5

Лудити – робітники мануфактур наприкінці XVIII – на початку XIX ст., які виступали проти впровадження машин і капіталістичноі експлуатації у Великій Британіі.

6

West Ham United – англійський футбольний клуб Прем’ер-ліги зі Східного Лондона.

7

Fitzwilliam Museum – музей мистецтв та історіі при Кембриджському університеті.

8

Blur – британський альтернативний рок-гурт, утворений у Лондоні 1989 року.

9

MySpace – популярний соцмережевий веб-вузол.

10

Chicken King – мережа ресторанів швидкого харчування.

11

«Сокіл тисячоліття» – вигаданий космічний корабель у всесвіті «Зоряних війн», пілотований Ханом Соло і його помічником Чубаккою.

12

Англійський забобон (англ. Don’t step on the cracks or the bears will get you), про який говорять дітям, аби ті були уважні й дивились під ноги.

13

Легкі китайські частування до чаю (невеликі порції печива, фруктів або морепродуктів).